

Stichting Vervangingsfonds
en Bedrijfsgezondheidszorg
voor het Onderwijs

1 januari 2003 - 31 december 2003

jaanverslag T W E E D U I Z E N D D R I E

Vervangingsfonds

INHOUD

VERSLAG VAN HET BESTUUR	4	4.3	Voorlichting en communicatie	33
Kerncijfers	7	4.3.1	Voorlichtingscampagne Uitgesproken!gezond	33
Resultaat	8	4.3.2	R entree	33
		4.3.3	Internetsite www.vfpf.nl	33
		4.3.4	NOT 2003	33
JAARREKENING	10	4.3.5	Regionale bijeenkomsten 'rond de tafel'	33
Balans	10	4.3.6	Informatiestand, lezingen enz.	34
Rekening van baten en lasten	11	4.3.7	Verkoop producten	34
Toelichting op de balans	12	4.3.8	Helpdesk Diensten Vf/Pf	34
Toelichting op de rekening van baten en lasten	16	4.4	Productontwikkeling en implementatie	34
Realisatie versus begroting	19	4.4.1	VerzuimMeester	34
Accountantsverklaring	20	4.4.2	Schoolgezondheidmeter	34
		4.4.3	Voorbeeldbeleidsplannen	35
HET VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2003	22	4.4.4	Aanpassing cursus 'Zicht op onderwijs'	35
1. INLEIDING	22	4.4.5	Aanpassing cursus 'Beleid agressie en geweld'	35
2. INNING PREMIES, VDS & WAO	22	4.4.6	Cursus Arboleider	35
2.1 Inning premie	22	4.4.7	Het Arbeidszorgsysteem (AZS)	35
2.2 Vervangingsbijdrage Differentiatiesysteem (VDS)	23	4.4.8	Het project Introductie Mediation in het Onderwijs (IMO)	35
2.3 WAO-gelden	24	4.5	Kwaliteit en arbodienstverlening	36
3. UITVOERING VAN DE VERVANGINGSBEKOSTIGING	24	4.5.1	Raamovereenkomst	36
3.1 Het reglement Vervangingsfonds	24	4.5.2	Klachtenmeldpunt arbodienstverlening	36
3.2 Controle Vervangingsfonds en Noodfonds	24	4.6	Overige activiteiten	36
3.2.1 Onderwerp van de controle	24	4.6.1	Clëntenplatforms	36
3.2.2 Toetsingskader	24	4.6.2	Secundaire analyses stresspreventieproject	36
3.2.3 Controle-aanpak	25	5. TOEKOMSTIG BELEID		37
3.2.4 Intensivering controle	25	6. BEZWAAR EN BEROEP		37
3.2.5 Controlecapaciteit	25	6.1	Commissie bezwaarschriften	37
3.2.6 Controlebevindingen	25	6.2	De bezwaarschriften	38
3.2.7 Uitkomsten jaarrekeningcontrole	26	6.2.1	Aantallen	38
3.2.8 Beoordeling uitkomsten	26	6.2.2	Onderwerpen	38
3.3 Vervangingspools	27	6.2.3	Resultaten ingediende bezwaarschriften	39
3.4 Pilot plus	27	6.3	De beroepschriften	39
3.5 Het Noodfonds primair onderwijs	27	6.4	Intern klachtrecht	39
3.6 Gemoedsbezwaren	28	7. HET ALGEMEEN BESTUUR		
3.7 Afwezigheids- en vervangingsregistratie	28	EN HET DAGELIJKS BESTUUR		41
4. UITVOERING BELEID	28	7.1	Samenstelling Algemeen Bestuur	41
4.1 Begeleiding van scholen	29	7.2	Samenstelling Dagelijks Bestuur	41
4.1.1 Regioadviseurs	29	7.3	Samenstelling bestuursbureau	42
4.1.2 Zorgbemiddeling en reïntegratieadvisering	31	7.4	Samenstelling uitvoeringsorganisatie	42
4.2 Subsidies	31	8. ADRESSEN		43
4.2.1 Aanvullend pakket	31			
4.2.2 Subsidie Individuele Reïntegratie	32			
4.2.3 Subsidie Voorkoming Uitval Onderwijspersoneel	32			
4.2.4 Reïntegratie tweede spoor	32			

“Wij hebben pas de ‘Schoolwijzer’ besteld. Het is een heel handig naslagwerkje met bruikbare tips om risico’s met betrekking tot ons schoolgebouw te voorkomen.”

Locatie coördinator

“Ziekteverzuim is slecht, vervanging is goed”. De woorden van een vorige Minister van OCW – uitgesproken tijdens een Kamerdebat – liggen nog vers in het geheugen.

Indien het bestuur van het Vervangingsfonds voor zichzelf een missie had moeten formuleren; het had niet korter en kernachtiger gekund.

Ziekteverzuim is slecht. Afgemeten aan dat uitgangspunt was 2003 een zeer goed jaar. Zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs was er sprake van een (verdere) daling van het ziekteverzuim. Aan de ononderbroken neerwaartse trend, die medio 2001 is ingezet, lijkt voorlopig nog geen einde te komen. In het verslag van werkzaamheden wordt uitvoerig aandacht besteed aan de ontwikkeling van het ziekteverzuim en aan de inspanningen die schoolbesturen hebben geleverd om dat verzuim terug te dringen. Daarbij ondersteund door het Vervangingsfonds.

De daling van het ziekteverzuim kan per definitie niet oneindig doorgaan. Op enig moment zal het ‘dieptepunt’ worden bereikt; niemand kan echter voorspellen wanneer en op welk niveau dat zal zijn. Ook in de (wetenschappelijke) literatuur over dit onderwerp zijn geen aanknopingspunten te vinden om te kunnen bepalen of, en zo ja, welk minimum verzuim-niveau voor een bepaalde sector maatgevend is.

Het bestuur van het Vervangingsfonds richt al zijn inspanningen op een verdere daling van het verzuim. Het is zich er van bewust dat iedere verdere daling relatief steeds moeilijker te realiseren zal zijn. Het is eveneens een bekend verschijnsel dat het consolideren van een eenmaal behaald resultaat, evenveel, zo niet meer inspanningen en investeringen vergt dan het behalen er van.

Dat sociale partners in het onderwijs de intentie hebben uitgesproken om tot een vervolg te komen op de zo succesvol gebleken (arbo-)convenantsaanpak, is in dat verband een verheugende ontwikkeling. De uitvoering ervan zal – naar het zich laat aanzien – wederom in handen worden gelegd van het Vervangingsfonds.

Dat feit op zich is natuurlijk nog geen garantie voor succes. Het garandeert echter wel een aanpak die is gebaseerd op het principe van de eigen verantwoordelijkheid van de individuele schoolbesturen, daar waar nodig en desgewenst ondersteund door advisering, instrumentontwikkeling en subsidiëring op centraal niveau.

In tijden van budgettaire krapte zal de verleiding voor de overheid groot zijn om zoveel en zo snel mogelijk de rekenen te plukken van de daling van het ziekteverzuim. Rekenen die ontegenzeggelijk aanwezig zijn. Als dat plukken echter al te letterlijk wordt uitgevoerd, als het de vorm krijgt van afromen, van het verminderen van investeringen in een goed arbo-beleid in het onderwijs, van het op voorhand inboeken van inverdieneffecten als ombuigingstaakstelling, dan wordt het paard achter de wagen gespannen. En dan zullen ook de verwachte besparingen uitblijven.

Uitgangspunt dient te zijn dat het onderwijs zo niet volledig, dan toch zeker als allereerste profijt moet ondervinden van de met eigen inspanningen behaalde resultaten.

Vervanging is goed. Voor het primair onderwijs was 2003 in dat opzicht een goed jaar. Het aantal vervangers nam toe, meer nog dan het aantal regulier aangestelde personeelsleden. In het jargon heet het dan dat de vervangingsgraad is gestegen. In gewoon Nederlands betekent dit dat scholen makkelijker vervangers konden vinden dan voorheen het geval was. Het gevolg: minder lesuitval, minder klassen naar huis gestuurd.

Vervanging is aan de orde als een personeelslid afwezig is. Meestal vanwege ziekte, maar het Vervangingsfonds vergoedt ook de kosten van vervanging van personeel dat om andere redenen afwezig is, bijvoorbeeld op grond van rechtspositioneel verlof. Een analyse van de ontwikkeling van de vervanging bij de verschillende afwezigheidsgronden leert het volgende: Vervanging vanwege ziekteverzuim is gedaald (logisch ook bij een daling van het ziekteverzuim), vervanging bij rechtspositioneel verlof en op grond van zwangerschapsverlof is toegenomen.

De ontwikkeling In het voortgezet onderwijs in 2003 plaatst het bestuur van het fonds vooralsnog voor een raadsel. Er is daar namelijk sprake van een aanmerkelijke daling van de vervangingsgraad, met andere woorden: er wordt minder vervangen dan voorheen. Dat de vervangingsbehoefte ook is afgenomen – door de daling van het ziekteverzuim – biedt slechts gedeeltelijk een verklaring voor dit raadsel. De vervangingsgraad daalt namelijk veel sneller. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen welke andere factoren in het voortgezet onderwijs bepalend zijn voor de toe- en afname van de vervanging.

Vervanging is goed. Maar een toename van de vervanging op de scholen leidt uiteraard wel tot hogere uitgaven van het Vervangingsfonds. In het verslagjaar was er sprake van een toename van de uitgaven voor het primair onderwijs en een afname voor het voortgezet onderwijs.

Wanneer de ontwikkeling van inkomsten en uitgaven in die beide sectoren afzonderlijk wordt beschouwd, dan blijkt dat de exploitatie in het primair onderwijs de laatste jaren een tekort vertoont, waar tegenover een overschot in het voortgezet onderwijs staat. Zolang beide sectoren deel uitmaken van dat ene fonds is er op fondsniveau sprake van compensatie van overschotten en tekorten waardoor de solvabiliteit geen gevaar loopt.

Vervanging is goed. Dat wil echter nog niet zeggen dat de bekostiging via het Vervangingsfonds dan ook op de goede manier is georganiseerd, afgemeten aan de eisen van de huidige tijd.

In het verslagjaar heeft het bestuur van het fonds besloten een onderzoek te starten naar de mogelijkheden om schoolbesturen die dat willen en kunnen zelf meer verantwoordelijkheid te laten dragen voor de financiering van de vervanging. Bij de uitvoering van het vervangingsbeleid bereiken het bestuur steeds meer signalen dat er binnen het onderwijsveld behoefte bestaat aan meer maatwerk. Maatwerk dat momenteel niet mogelijk is omdat in de reglementen van het fonds geen onderscheid wordt gemaakt tussen schoolbesturen, of ze nu groot of klein zijn dan wel zelf meer of minder verantwoordelijkheid en risico willen of kunnen dragen.

Bij het vaststellen van dit jaarverslag was nog niet bekend of, en zo ja, wanneer de vervangingsbekostiging op een andere, meer modulaire leest zal worden geschoeid.

Ziekteverzuim is slecht, vervanging is goed. In de twaalf jaar dat het Vervangingsfonds nu bestaat hebben zich in de maatschappij en het onderwijs grote veranderingen voltrokken. De missie van het fonds – zoals hier geformuleerd – heeft echter nog niets aan actualiteit ingeboet. Of het nu de inhoud van de reglementen betreft, het financiële beleid, de structuur van het fonds of de bestrijding van het ziekteverzuim; het bestuur van het fonds zal zich in zijn beleidskeuzes ook in de toekomst laten leiden door de vraag: is dit goed voor de vervanging, leidt het tot een daling van het ziekteverzuim?

Dr. G.J. van der Top
voorzitter

Case-manager

“Doordat we onze ziekmeldingen in de VerzuimMeester registreren, krijg ik voortaan automatisch bericht als ik actie moet ondernemen voor een zieke collega. Ik hoef nu niet meer alles zelf bij te houden; dat geeft een hoop rust.”

KERNCIJFERS

(alle bedragen x € 1.000)

	ULTIMO 2003	ULTIMO 2002	ULTIMO 2001
PRIMAIR ONDERWIJS (PO)			
Bevoegde gezagsorganen	1.735	1.870	1.983
Onderwijsinstellingen	7.799	7.899	8.003
Premiepercentage PO	6,75	6,75	6,75
Premiepercentage RVC ¹	5,18	5,18	5,18
Opslagpercentage PO	6,75	6,75	6,75
Opslagpercentage RVC	5,18	5,18	5,18
Totale premieopbrengsten	286.577	272.706	265.613
Totale vervangingskosten	329.963	323.163	309.162
VOORTGEZET ONDERWIJS (VO)			
Bevoegde gezagsorganen	334	345	363
Onderwijsinstellingen	578	585	600
Premiepercentage VO	2,17	2,17	2,17
Opslagpercentage VO	2,12	2,12	2,12
Totale premieopbrengsten	79.884	75.992	72.830
Totale vervangingskosten	75.883	84.636	89.525
KENGETALLEN			
Solvabiliteitsbuffer	35.713	-	-

1. Dit zijn besturen, die vallen onder het besluit Regionale verwijzingscommissies (RVC), regionaal zorgbudget en praktijkscholen met declaratiebekostiging.

RESULTAAT

Over de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2003 heeft de Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs een positief resultaat behaald van 4,6 miljoen euro.

De specificatie is als volgt:

	(x € 1.000)
Resultaat business	2.422
Resultaat Noodfonds	(135)
Resultaat programma BGZ	4.278
Resultaat uitvoering	(1.973)
Totaal resultaat	4.592

Gerelateerd aan de 'Omzet' van het fonds – gemeten in termen van de totale uitgaven – bedraagt het positieve resultaat over 2003 circa 1%.

Aan de batenkant zijn de premieopbrengsten zowel in het PO als in het VO verder gestegen. Daarnaast is er een verdere daling te zien van de WAO-opbrengsten. De overige opbrengsten zijn nagenoeg constant gebleven.

Aan de lastenkant zijn de vervangingsuitgaven in het PO gestegen en in het VO gedaald. Op totaalniveau zijn de vervangingsuitgaven gelijk gebleven.

Het bestuur heeft besloten het resultaat van zowel het Noodfonds, programma BGZ en uitvoering in mindering te brengen op danwel toe te voegen aan de reserve Noodfonds, BGZ-reserve en Reserve uitvoering. Het resultaat op de business is als volgt verdeeld:

- in 2003 is 28,0 miljoen euro onttrokken aan de solvabiliteitsbuffer voor de financiering van VDS-bonussen in 2003 t/m 2005. Hieruit is in 2003 reeds een bedrag van 9,3 miljoen euro ten laste van het resultaat van 2003 gebracht;
- in totaal is er een bedrag van € 16,3 miljoen in mindering gebracht op de solvabiliteitsbuffer.

In 2003 is er tussen het Vervangingsfonds en OCW een beheersovereenkomst afgesloten, waarin mede is geregeld dat de solvabiliteitsbuffer zal worden afgebouwd tot 4,5% (€ 18,2 miljoen) van de gemiddelde vervangingsuitgaven van de laatste drie jaren. Ultimo 2003 bedraagt de solvabiliteitsbuffer € 35,7 miljoen. Dit is 8,8% ten opzichte van de gemiddelde vervangingsuitgaven van de laatste drie jaren.

Docent Engels:

“Ik was al
geruime tijd ziek thuis.
Ik had het gevoel met wat
begeleiding wel weer aan de slag
te kunnen, maar wist niet precies hoe
ik dit moest aanpakken.
Een telefoontje met de Reïntegratie
AdviesDesk Onderwijs bracht
uitkomst: zij konden mij precies
zeggen hoe mijn reïntegratie
verder vorm kon krijgen.”

BALANS (alle bedragen x € 1.000)

	2003	2002		2003	2002
ACTIVA			PASSIVA		
Vlottende activa			Eigen vermogen		
Kortlopende vorderingen			Reserves		
Debiteuren	16.234	26.344	Vervangingsfonds-activiteiten	45.713	61.998
Vorderingen van ministeries	990	790	Noodfonds-activiteiten	5.479	5.614
Overige vorderingen	260	124	Reserve-uitvoering	4.929	6.902
			BGZ-reserve	10.463	6.185
	17.484	27.258		66.584	80.699
Liquide middelen			Vreemd Vermogen		
Rekening-courant ABP	-	4.243	Voorzieningen		
Rekening-courant			VDS-bonus	18.707	-
Ministerie van Financiën	110.664	-	Langlopende schulden		
Deposito's u/g	0	87.131	Schulden	0	18.152
Overige geldmiddelen	0	1.116			
			Kortlopende schulden		
			Crediteuren	4.535	4.354
			Schulden aan ministeries	335	6.567
			Overige schulden	37.987	9.976
	110.664	92.490		42.857	20.897
Totaal	128.148	119.748	Totaal	128.148	119.748

REKENING VAN BATEN EN LASTEN (alle bedragen x € 1.000)

	2003	2002
BATEN		
Premieopbrengsten primair onderwijs	286.577	272.706
Premieopbrengsten voortgezet onderwijs	79.884	75.992
WAO-gelden	51.054	67.997
Subsidies van ministeries	26.609	22.403
Rentebaten	2.356	2.598
Overige baten	0	2.445
Totale baten	446.480	444.141
LASTEN		
Vervangingskosten primair onderwijs	329.963	323.163
Vervangingskosten voortgezet onderwijs	75.883	84.636
Uitgaven BGZ-taken	10.980	11.480
Kosten uitvoering	10.710	7.880
Overige lasten	14.352	6.873
Totale lasten	441.888	434.032
Resultaat	4.592	10.109

ACTIVA (alle bedragen x € 1.000)**VLOTTENDE ACTIVA**

	2003	2002
KORTLOPENDE VORDERINGEN		
Debiteuren		
Te vorderen WAO-gelden	6.900	14.840
Te vorderen premie en premiedifferentiatie	9.334	11.504
Totaal	16.234	26.344
Vorderingen van ministeries		
Te vorderen subsidies van SZW	990	790
Totaal	990	790
Overige vorderingen		
Te vorderen interest	260	123
Te vorderen van derden	0	1
Totaal	260	124

LIQUIDE MIDDELEN**Rekening-courant ABP**

Tot en met september 2003 vond de in- en excasso via de rekening-courant ABP plaats. Per 1 oktober 2003 is de rekening-courant ondergebracht bij het ministerie van Financiën (Geïntegreerd Middelen Beheer).

Rekening-courant ministerie van Financiën

Via deze rekening-courant vindt de in- en excasso met betrekking tot de activiteiten van het Vervangingsfonds plaats. De tegoeden zijn direct opeisbaar en rentedragend.

Deposito's u/g

Per ultimo 2003 zijn er geen lopende deposito's.

	2003	2002
Overige geldmiddelen		
Postbankrekening inzake apparaat	-	971
Postbankrekening inzake BGZ	-	145
Totaal	-	1.116

Deze rekeningen zijn sedert oktober 2003 onderdeel van de rekening-courant met het ministerie van Financiën.

PASSIVA (alle bedragen x € 1.000)**EIGEN VERMOGEN****RESERVE****BEHEERSOVEREENKOMST OCW EN VERVANGINGSFONDS**

In april 2003 heeft het bestuur een akkoord bereikt met het ministerie van OCW over meerjarenaafspraken ten aanzien van de voeding van het Vervangingsfonds (Vf) met ingang van het schooljaar 2003-2004. In de beheersovereenkomst is afgesproken dat de reserves van het Vf in het schooljaar 2003-2004 worden afgebouwd tot het niveau van 4,5% (€ 18,2 miljoen) van de gemiddelde omzet van de laatste 3 jaar. Ter vermijding van mogelijk tijdelijke insolventie wordt een aanvullende buffer van € 10,0 miljoen gevormd.

	2003	2002
Vervangingsfonds-activiteiten		
Saldo begin boekjaar	61.998	51.998
Voorziening VDS-bonus	(18.707)	-
Resultaat boekjaar	2.422	10.000
Saldo einde boekjaar	45.713	61.998

Het resultaat boekjaar is het verschil tussen de premieopbrengsten, de WAO-opbrengsten en de overige opbrengsten enerzijds en de vervangingskosten over het boekjaar anderzijds.

In het boekjaar 2003 is conform de beheersovereenkomst een bedrag van € 28,0 miljoen onttrokken aan de solvabiliteitsbuffer voor de financiering van VDS-bonussen in 2003 tot en met 2005.

Het saldo einde boekjaar is opgebouwd uit enerzijds een solvabiliteitsbuffer van € 35,7 miljoen en anderzijds een aanvullende buffer van € 10,0 miljoen.

	2003	2002
Noodfonds-activiteiten		
Saldo begin boekjaar	5.614	6.384
Resultaat boekjaar	(135)	(770)
Saldo einde boekjaar	5.479	5.614

Deze reserve betreft gereserveerd vermogen ter financiering van de Noodfonds activiteiten. De reserve wordt gemuteerd met het aan de Noodfonds activiteiten toegewezen resultaat over het boekjaar.

	2003	2002
Reserve uitvoering		
Saldo begin boekjaar	6.902	5.890
Resultaat boekjaar	(1.973)	1.012
Saldo einde boekjaar	4.929	6.902

Deze reserve betreft gereserveerd vermogen ter financiering van de uitvoering van het Vervangingsfonds. De reserve wordt gemuteerd met het aan de uitvoering toe te rekenen resultaat over het boekjaar. De reserve uitvoering Vervangingsfonds en uitvoering Noodfonds zijn in 2003 samengevoegd.

	2003	2002
BGZ reserve		
Saldo begin boekjaar	6.185	6.318
Resultaat boekjaar	4.278	(133)
Saldo einde boekjaar	10.463	6.185

Deze reserve betreft gereserveerd vermogen ter financiering van BGZ-activiteiten van het Vervangingsfonds. De reserve wordt gemuteerd met het aan BGZ-activiteiten toe te rekenen resultaat over het boekjaar.

VREEMD VERMOGEN

VOORZIENINGEN

	2003	2002
VDS-bonus		
Saldo begin boekjaar	-	-
Onttrekking aan solvabiliteitsbuffer	18.707	-
Saldo einde boekjaar	18.707	-

In de beheersovereenkomst tussen het Vervangingsfonds en het ministerie van OCW is geregeld dat met ingang van kalenderjaar 2003 in drie jaren een bedrag van 28,0 miljoen euro betaald wordt aan scholen, die verhoudingsgewijs weinig declareren ten opzichte van de afgedragen premie.

LANGLOPENDE SCHULDEN

	2003	2002
Schulden		
Te betalen aan Participatiefonds	-	18.152
Totaal	-	18.152

Deze schuld is ultimo 2003 gerubriceerd onder de kortlopende schulden.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	2003	2002
Crediteuren		
Nog te betalen vervangingsuitkeringen	4.535	4.129
Nog te betalen subsidies	0	225
Totaal	4.535	4.354
Schulden aan ministeries		
Vooruit ontvangen subsidie ministerie van OCW	335	2.482
Lening OCW	0	4.085
Totaal	335	6.567
Overige schulden		
Aangegane verplichtingen subsidies	8.985	7.873
Verplichtingen BGZ	57	103
Schuld aan derden	412	101
Nog te betalen apparaatskosten	1.088	1.899
VDS-bonussen	9.293	-
Te betalen aan Participatiefonds	18.152	-
Totaal	37.987	9.976

De post 'gereserveerde subsidies' is in het boekjaar 2003 als volgt verdeeld:

– subsidies Aanvullend Pakket	402
– subsidies Individuele Reïntegratie	6.838
– subsidies Voorkoming Uitval Onderwijspersoneel	1.745

Aflossing van de post 'Te betalen aan de Stichting Participatiefonds' is geschied in februari 2004. Hiervan betreft 13,6 miljoen euro een achtergestelde lening ter financiering van arbocontracten voor schoolbesturen. De overige 4,5 miljoen euro betreft een achtergestelde lening ter financiering van Arboconvenanten. Op beide leningen wordt geen rente berekend.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Bij uitspraak van 24 december 2003 bleek dat de Raad van State van oordeel is dat de bestuursvoorschriften van het Vervangingsfonds niet zijn aan te merken als algemeen verbindende voorschriften en derhalve geen genoegzame publieke grondslag vormen voor de verplichting van het schoolbestuur tot afdracht van WAO-gelden. Mede gelet op het feit dat in de toelichting van het reglement 1995 –1996 was opgenomen dat voor het schooljaar 1995 – 1996 was beoogd WAO-gelden niet aan het Vervangingsfonds af te dragen, maar in mindering te brengen op de bekostiging door de minister. Het verzoek van dat schoolbestuur om restitutie van de WAO-gelden wegens onverschuldigde betaling ontbeert evenzeer een publiekrechtelijke grondslag en de reactie van het Vervangingsfonds op dat verzoek is geen besluit in de zin van de AWB. De beslissing van de Rechtbank Utrecht, waarbij het schoolbestuur niet-ontvankelijk werd verklaard in zijn bezwaar tegen de weigering van het Vervangingsfonds de WAO-uitkering te restitueren, werd door de Raad van State bevestigd.

Of het desbetreffende schoolbestuur (en andere schoolbesturen) langs civielrechtelijke weg erin zal (zullen) slagen het Vervangingsfonds te dwingen tot restitutie van de WAO-gelden over te gaan is niet in te schatten.

Overigens heeft het ministerie van OCW laten weten dat in dat geval de ARV van het schoolbestuur zal worden aangepast zodat deze middelen ter beschikking van het Vervangingsfonds kunnen blijven.

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

BATEN (alle bedragen x € 1.000)

	2003	2002
Premieopbrengsten primair onderwijs		
Premie verplicht	267.552	256.632
Premie vrijwillig	6.665	4.243
VDS opbrengsten	12.360	11.831
Totaal	286.577	272.706

Premieopbrengsten voortgezet onderwijs

Premie verplicht	65.591	60.780
VDS opbrengsten	14.293	15.212
Totaal	79.884	75.992

Subsidies van ministeries

Subsidies OCW inzake Vf-activiteiten	4.975	4.278
Subsidies OCW en SZW inzake BGZ-activiteiten (1)	15.257	11.901
Subsidies OCW inzake Vf-uitvoering	4.640	4.487
Subsidies OCW inzake BGZ-uitvoering	1.737	1.737
Totaal	26.609	22.403

De subsidie van het ministerie van OCW inzake Vf-activiteiten bestaat uit de subsidie vervangingspools, de subsidie opleiding schoolleiders en de subsidie opleiding adjunct-directeuren.

	2003	2002
<i>Ad (1):</i>		
<i>Subsidies OCW en SZW inzake BGZ-activiteiten</i>		
Subsidie ten behoeve van SIR, AP en SVUO	11.705	8.778
Landelijke taken	1.311	1.311
Overig	2.241	1.812
Totaal	15.257	11.901

Rentebaten

Rentebaten business Vf	2.034	1.978
Rentebaten business Nf	204	313
Rentebaten apparaat Vf/Nf	48	49
Rentebaten BGZ	70	258
Totaal	2.356	2.598

Dit betreft de renteopbrengsten van de rekening-courant en deposito's.

Overige baten

Subsidie vervangingspools vanuit het Noodfonds	150	901
Onttrekking uit Noodfonds voor vergoeding vervangingspools	(150)	(901)
Opslag afkoop frictie	-	2.445
Totaal	0	2.445

LASTEN (alle bedragen x € 1.000)**Vervangingskosten Primair Onderwijs**

Dit zijn de totale uitkeringskosten in verband met vervanging bekostigd door het Vervangingsfonds in het primair onderwijs.

Vervangingskosten Voortgezet Onderwijs

Dit zijn de totale uitkeringskosten in verband met vervanging bekostigd door het Vervangingsfonds in het voortgezet onderwijs.

	2003	2002
Uitgaven BGZ-taken		
Subsidies (1)	9.188	8.633
Projecten (2)	1.526	322
Overig	266	2.525
Totaal	10.980	11.480

AD (1):	2003	2002
Subsidies		
Aanvullend pakket	3.576	3.129
Individuele Reïntegratie	3.769	3.695
Voorkoming Uitval Onderwijspersoneel	1.387	956
Zorgbemiddeling/Reïntegratieadviseur	249	690
Reïntegratie 2e Spoor	140	-
Overig	67	163
Totaal	9.188	8.633

AD (2):	2003	2002
Projecten		
IMO	285	2
Arbeidszorgsysteem	1.210	-
Intervisie	31	20
Overig	0	300
Totaal	1.526	322

	2003	2002
Kosten uitvoering		
Kosten bestuur	62	60
Kosten bestuursbureau	950	765
Controle UWV	1.140	-
Kosten uitvoeringsorganisatie	8.558	7.055
Totaal	10.710	7.880

In totaal zijn de uitvoeringskosten in 2003 met ongeveer 2,8 miljoen euro gestegen ten opzichte van 2002. Deze stijging wordt veroorzaakt door:

- de kosten van de regioadviseurs komen in 2003 volledig voor rekening van de uitvoeringskosten, terwijl deze kosten in 2002 werden gefinancierd uit de subsidie arbeidsmarktbeleid;
- een prijsaanpassing door de uitvoeringsorganisatie in Heerlen en door UWV (looncontrole).

	2003	2002
Overige lasten		
Uitgaven arbo-contracten	5.075	6.732
Restitutie VDS primair onderwijs	4.647	-
Restitutie VDS voortgezet onderwijs	4.646	-
Uitgaven Noodfonds	(16)	141
Totaal	14.352	6.873

REALISATIE VERSUS BEGROTING

(alle bedragen x € 1.000)

	Realisatie	Begroting
	2003	2003
BATEN		
Premieopbrengsten primair onderwijs	286.577	282.306
Premieopbrengsten voortgezet onderwijs	79.884	78.694
WAO-gelden	51.054	58.000
Subsidies van ministeries	26.609	23.800
Rentebaten	2.356	1.618
Overige baten	0	0
Totale baten	446.480	444.418
LASTEN		
Vervangingskosten primair onderwijs	329.963	335.779
Vervangingskosten voortgezet onderwijs	75.883	77.221
Uitgaven BGZ-taken	10.980	11.610
Kosten uitvoering	10.710	9.420
Overige lasten	14.352	0
Totale lasten	441.888	434.030
Resultaat	4.592	10.388

VERSCHILLENANALYSE BATEN

De realisatie van de WAO-opbrengst is 6,9 miljoen euro lager dan begroot, omdat de geplande daling van 15% van de WAO-opbrengst in werkelijkheid 25% bedroeg.

VERSCHILLENANALYSE LASTEN

In de begroting is rekening gehouden met een stijging van de vervangingsuitgaven in het PO en een daling in het VO. De werkelijke stijging in het PO is minder sterk dan begroot. In het VO is de werkelijke daling van de vervangingsuitgaven sterker dan begroot. In 2003 heeft er een restitutie plaatsgevonden van de VDS ad 9,3 miljoen euro op basis van gemaakte afspraken in de beheersovereenkomst en is er 5,0 miljoen euro besteed aan arbo-contracten. Hier is bij het opmaken van de begroting geen rekening mee gehouden.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Kantoren Parkweg
Parkweg 22
Maastricht
Postbus 1864
6201 BW Maastricht

Tel: (043) 3513513
Fax: (043) 3513510
www.deloitte.nl

Datum
11 juni 2004

Behandeld door
W.S.P. Moonen RA

Kenmerk
04.239

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2003 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

"Ik ontdekte
 laatst dat onze RI&E
 dateerde van 1996. Met behulp
 van de Arbomeester, hebben wij
 de RI&E en het plan van aanpak
 geactualiseerd. Zo hebben we
 snel in kaart gebracht hoe we
 de arbeidsomstandigheden
 op school kunnen
 verbeteren."

Directeur Basisschool

HET VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2003

1. INLEIDING

De Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs heeft twee statutaire doelstellingen:

- het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en voor de kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg, zomede al het hetgeen daartoe bevorderlijk kan zijn.

Het Vervangingsfonds heeft invulling aan deze doelstellingen gegeven door het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden in het onderwijs om daarmee door een effectieve terugdringing van het ziekteverzuim te komen tot een beheersing van de vervangingskosten.

De twee doelstellingen zijn als volgt uitgewerkt:

- de uitvoering van de vervangingsbekostiging;
- de uitvoering van het beleid gericht op terugdringen van het ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid.

De werkzaamheden over 2003 zijn samengesteld uitgaande van bovengenoemde doelstellingen.

2. INNING PREMIES, VDS & WAO

2.1 INNING PREMIE

Alle aangesloten bevoegde gezagsorganen dragen maandelijks premie af. Deze premie wordt geheven over het coördinatieloon sociale verzekering van alle in dienst van het bevoegd gezag werkzame personeelsleden met dien verstande dat in het primair onderwijs alleen het van rijkswege bekostigde personeel onder de wettelijk verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds valt.

In het schooljaar 2002-2003 golden de volgende premiepercentages:

- primair onderwijs: 6,75 %;
- voortgezet onderwijs: 2,17 %;
- declaratiebekostiging als bedoeld in het besluit RVC's² (voorheen WVO II): 5,18 %.

De genoemde percentages gelden ook voor het schooljaar 2003-2004.

Het reglement primair onderwijs biedt verder de mogelijkheid om personeel dat uit eigen middelen van het bevoegd gezag wordt bekostigd, vrijwillig bij het Vervangingsfonds aan te melden. In het schooljaar 2002-2003 maakten 550 bevoegde gezagsorganen gebruik van de mogelijkheid van vrijwillige aansluiting van 'eigen personeel'. Ingaande het schooljaar 2003-2004 maken 574 bevoegde gezagsorganen van deze mogelijkheid gebruik. De premie die betaald wordt voor de vrijwillige aansluiting bij het Vervangingsfonds is gelijk aan de reguliere premie.

2. Dit zijn besturen, die vallen onder het besluit Regionale verwijzingscommissies (RVC), regionaal zorgbudget en praktijkscholen met declaratiebekostiging.

2.2 VERVANGINGSBIJDRAGE-DIFFERENTIATIESYSTEEM (VDS)

Een van de doelstellingen van het Vervangingsfonds betreft het terugdringen van het ziekteverzuim en het arbeidsongeschiktheidsvolume. In dit licht gezien heeft het bestuur in het verleden het vervangingsbijdrage differentiatiesysteem (VDS) geïntroduceerd. Dit systeem houdt in dat bevoegde gezagsorganen die (beduidend) meer ziektevervangende declareren dan dat aan premie wordt afgedragen, een toeslag wordt opgelegd. De daadwerkelijke verhouding tussen de gedeclareerde vervangingskosten in verband met afwezigheid wegens ziekte en de aan het Vervangingsfonds verschuldigde premie bepaalt de hoogte van de verschuldigde toeslag. Hoe schever deze verhouding (het systeem kent een aantal treden), hoe hoger de verschuldigde toeslag. In de toepassing van dit systeem wordt overigens onderscheid gemaakt tussen de onderwijssectoren. Per (sub)sector gelden per trede andere toeslagpercentages.

De voor de VDS-opbrengst 2003 relevante reglementsbepalingen (in het reglement 2002/2003 en 2003/2004) zijn niet gewijzigd.

Het Algemeen Bestuur van de Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs heeft besloten de vastgestelde toeslagen in het kader van de premiedifferentiatie niet in hun volle omvang op te leggen. Besloten is de op basis van het geldende reglement Vervangingsfonds vastgestelde toeslagpercentages te korten met 0,15%-punt. Bovendien heeft het Algemeen Bestuur besloten dat meer schoolbesturen in aanmerking moeten komen voor premierestitutie en dat voor de restituties ook meer geld moet worden vrijgemaakt. Dit is in overeenstemming met de afspraken die met OCW zijn gemaakt om over 3 jaar 28 miljoen euro voor de restituties te reserveren.

Daarom komen ook de besturen met een verhouding tussen ziektevervangende declaraties en premies tussen de 50 en 75% in aanmerking voor premierestitutie. Daartoe is in het systeem een trede toegevoegd en zijn specifieke restitutiepercentages vastgesteld.

Rekening houdend met het vorenstaande is ruim tweederde (1469 besturen ofwel 69%) van alle schoolbesturen ingedeeld in trede 0, hetgeen inhoudt dat er geen toeslag hoeft te worden betaald. Een groot deel van deze besturen (999 ofwel 68%) maakt aanspraak op premierestitutie. De rest van de besturen (640 ofwel 31%) is dus ingedeeld in trede 1 of hoger waarmee een toeslag is verschuldigd. Het aantal besturen dat een toeslag moet betalen ligt daarmee zowel absoluut als procentueel lager dan vorig jaar. In 2002 betaalden nog 832 besturen ofwel 37% een toeslag.

De totale bruto-opbrengst van de tredenindeling bedraagt ongeveer 23 miljoen euro. Daar staat tegenover dat met de restitutie dit jaar een bedrag van ruim 9 miljoen euro is gemoeid.

Onderstaand de trede-indeling voor 2003-2004 in overzicht:

Trede	PO		VO	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
0 (<50%)	574	(2.997.460)	40	(1.974.401)
0 (>50+<75%)	340	(1.931.395)	45	(2.675.172)
0	376	0	94	0
1	103	1.147.782	61	1.055.889
2	111	3.357.933	54	6.044.727
3	96	3.597.525	18	1.808.813
4	101	2.256.282	16	2.724.937
5	46	614.500	2	437.752
6	20	244.593	1	60.086
7	11	149.854	-	-
Totaal		6.439.614		7.482.631

2.3 WAO-GELDEN

Sinds 1992 maken de uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid voor het onderwijspersoneel deel uit van de voeding van het Vervangingsfonds. Het fonds ontleent zijn aanspraak hierop aan de aanspraak die de Minister van OCW op deze uitkeringen heeft, omdat het reguliere onderwijspersoneel ook bij ziekte en arbeidsongeschiktheid integraal van rijkswege wordt bekostigd. Nadat de AAW-claims en de WAO-conforme betalingen rechtstreeks naar het Vervangingsfonds zijn geleid, is met de invoering van de WAO voor overheid- en onderwijspersoneel per 1 januari 1998 een nieuwe regeling noodzakelijk geworden. In het primair onderwijs is, parallel aan het reglement een regeling getroffen die er in voorziet dat de WAO-gelden die door UWV/USZO worden uitbetaald aan de bevoegde gezagsorganen, toch ten goede komen aan het Vervangingsfonds. Inmiddels dragen de bevoegde gezagsorganen primair onderwijs per kwartaal het saldo van de WAO-gelden af aan het Vervangingsfonds. Voor wat betreft het voortgezet onderwijs worden de WAO-gelden door de UWV/USZO grotendeels rechtstreeks aan het Vervangingsfonds overgemaakt. Alleen daar waar het bevoegd gezag de UWV/USZO hiertoe niet heeft gemachtigd, dient het bevoegd gezag zelf voor afdracht aan het Vervangingsfonds te zorgen.

Kijken we naar de laatste jaren, dan zien we een verminderde instroom in de WAO. Dit heeft meerdere oorzaken: denk aan het effect van de Wet Poortwachter, wijziging keuringscriteria maar ook de inspanningen van het Vervangingsfonds hebben bijgedragen aan een daling van het ziekteverzuim en daarmee ook een verminderde instroom in de WAO. Gevolg is wel dat de WAO-inkomsten voor het Vervangingsfonds sterk dalen. In 2001 ontving het Vervangingsfonds een bedrag van 82,05 mln. euro aan WAO. In 2002 bedroegen de WAO-inkomsten 68 miljoen euro. Over 2003 heeft het Vervangingsfonds een bedrag van 51,1 miljoen euro aan WAO-gelden ontvangen.

3. UITVOERING VAN DE VERVANGINGSBEKOSTIGING

3.1 HET REGLEMENT VERVANGINGSFONDS

Het bestuur stelt voorafgaande aan elk schooljaar voor elk van beide bij het fonds aangesloten (sub)sectoren (PO en VO) een reglement vast, waarin de voorwaarden voor vervangingsbekostiging zijn opgenomen.

De reglementen voor het schooljaar 2003-2004 zijn op enkele punten verduidelijkt ten opzichte van het jaar daarvoor. Verder is sprake van een drietal wijzigingen.

- Zowel in het reglement PO als in het reglement VO is een aparte bepaling opgenomen met betrekking tot verdragingschade functie ongeschiktheidsadvies. De declaratie van vervangingskosten wordt buiten de vaststelling van de trede-indeling gehouden als de werkgever in de 18e maand na de eerste ziektedag van de werknemer een functie ongeschiktheidsadvies bij de UWV heeft aangevraagd, maar de UWV niet tijdig uitsluitsel geeft;
- ook is in beide reglementen opgenomen dat de zogenoemde zes weken verklaring niet meer behoeft te worden afgegeven door een 'arbo-arts'. In de reglementen is nu volgende formulering opgenomen: "een verklaring van een bij de arbodienst werkzame arts, of een verklaring onder verantwoordelijkheid van een bij de arbodienst werkzame arts";
- tot slot is het reglement VO uitgebreid met de mogelijkheid (bij wijze van experiment) van bekostiging van vervangers met een vast dienstverband. Hieraan worden wel enkele nadere voorwaarden verbonden.

3.2 CONTROLE VERVANGINGSFONDS EN NOODFONDS

3.2.1 ONDERWERP VAN DE CONTROLE

De controle van het Vervangingsfonds richt zich op de volgende elementen:

- de premiebetaling en WAO-afdracht door schoolbesturen aan het fonds;
- de door schoolbesturen ingediende declaraties;
- de uitkeringen uit het Noodfonds.

3.2.2 TOETSINGSKADER

Bij alle controles wordt beoordeeld of de afdrachten aan het Vervangingsfonds en de ingediende declaraties zijn verricht conform hetgeen daarover is vastgelegd in de van toepassing zijnde reglementen en de bestuursvoorschriften van het fonds.

3.2.3 CONTROLE-AANPAK

De controle door het Vervangingsfonds bestaat uit een drietal onderdelen:

Administratieve systeemcontroles

De eerste controle bestaat uit een geheel van systematische en administratieve beoordelingen van alle premieafdrachten en declaraties. Deze controles vinden plaats bij de verwerking door de administratie van het Vervangingsfonds van periodieke verantwoordingen, afdrachten van premies en declaraties, bij jaarlijkse eindafrekeningen en bij incidentele afdrachten en declaraties.

Noodfondstoekenningen worden na de eindafrekening integraal door de controleurs van het Vervangingsfonds gecontroleerd.

Reguliere controles in het veld

Door de controleurs van het Vervangingsfonds vindt er regulier controle plaats bij de onderwijsinstellingen en de administratiekantoren. Deze worden willekeurig geselecteerd voor de controles, soms vindt de controle ook plaats op basis van de uitkomsten van bovengenoemde administratieve systeemcontroles.

Ieder bevoegd gezag is gemiddeld één maal in de vijf jaar onderwerp van deze controle, waarbij overigens niet alle declaraties worden gecontroleerd, maar een steekproef daaruit.

De reguliere controle vindt zo actueel mogelijk plaats, waardoor het mogelijk wordt de rechtmatigheid van de ingediende declaraties over een langere periode (maximaal wordt vijf jaar teruggegaan) te beoordelen.

Een beperkt deel van deze controle-capaciteit wordt ingezet voor bijzondere opdrachten als specifieke aandachtsgebieden, nieuwe regelgeving en systeemaanpassing, omvangrijke nadeclaraties, vermoedens van onregelmatigheden, etc.

Voor de controle in het veld wordt gebruik gemaakt van een controleprogramma dat rekening houdt met de omvang en de kwaliteit van de administratiekantoren en schooladministraties.

Jaarrekeningcontrole

Jaarlijks wordt door de accountant van het fonds een steekproef van 200 scholen uit het totale scholenbestand getrokken die vervolgens door de controleurs van het Vervangingsfonds integraal worden gecontroleerd voor wat betreft de afgedragen premies, de declaraties en de afgedragen WAO-gelden.

3.2.4 INTENSIVERING CONTROLE

Naar aanleiding van de bevindingen van de jaarrekeningcontrole 2002 heeft het bestuur van het fonds laten onderzoeken op welke wijze een intensivering van de controle-activiteiten plaats zou kunnen vinden. Dat onderzoek heeft geresulteerd in een aantal verbeteringen/aanscherpingen in de controlesystematiek c.q. een aantal acties met het oog op het terugdringen van onrechtmatige declaraties. Deze verbeteringen zijn in de loop van 2003 en in 2004 (uitbreiding controlecapaciteit) geïmplementeerd, zodat de effecten ervan voor de controles over 2003 waarschijnlijk nog zeer beperkt zijn. Een aantal verbeteringen:

- het aantal controles dat op basis van risicoselectie vooraf wordt verricht, is uitgebreid van 75 naar 150;
- er heeft een aanscherping plaatsgevonden voor wat betreft de controle op de zogenaamde 30-maanden termijn. Die controle vindt thans meer gericht plaats op basis van signalen vanuit de eigen gegevensverzameling van het Vervangingsfonds;
- de controle-capaciteit is per 1-1-2004 met 2 fte uitgebreid;
- in overleg met CASO wordt periodiek gekeken naar de mogelijkheid de systeemcontroles uit te breiden danwel te komen tot een signalering van declaraties die vragen oproepen;
- in het informatiebulletin van het Vervangingsfonds (R]entree) is een artikel opgenomen waarin wordt gewezen op de meest geconstateerde fouten;
- aan het onderwijsveld is duidelijkheid verschaft omtrent hetgeen wel en niet is toegestaan in het geval dat men personeel voor vervanging inzet en daarbij de declaratiecode omboekt.

3.2.5 CONTROLECAPACITEIT

Er zijn voor de controle in het veld en de jaarrekeningcontrole in het boekjaar 2003 in totaal 13 FTE ingezet.

3.2.6 CONTROLEBEVINDINGEN

Van alle controles wordt een rapportage opgemaakt die wordt verwerkt in een voor bezwaar vatbare beslissing aan het bevoegd gezag. In ongeveer 40% van de in 2003 ontvangen rapportages werd melding gemaakt van fouten met betrekking tot de regelgeving van het Vervangingsfonds of Noodfonds. In totaal werd naar aanleiding van de regulier ingestelde controles een bedrag van 0,735 miljoen euro gevorderd. Vorig jaar was hiermee een bedrag van 0,5 miljoen euro gemoeid. Overigens zij opgemerkt dat het bedrag dat initieel gevorderd wordt, steeds naar beneden toe wordt bijgesteld als gevolg van bezwaarschriften en herzieningsverzoeken.

De aangetroffen fouten bij de reguliere controle zijn veelal hetzelfde als die in de jaarrekeningcontrole worden aangetroffen. Ingeval van controle over een langere periode kunnen ook fouten als gevolg van structurele tekortkomingen in de administratieve organisatie van de gecontroleerde instellingen aan het licht komen. Voor wat betreft het Vervangingsfonds gaat het om een grote verscheidenheid van fouten (bijvoorbeeld vervanging van adv-uren, vervanging niet tijdig beëindigd, te veel uren gedeclareerd, geen premie afgedragen over bepaalde toelage), veelal met vrij beperkte financiële consequenties. Omvangrijke financiële consequenties zijn aan de orde indien er sprake is van vervangingsdeclaraties zonder geldige titel zoals in het geval van conflictsituaties, vervanging gedeclareerd wegens ziekte terwijl er kennelijk van ziekte geen sprake is en vervanging nadat de termijn van 30 maanden voor vervangingsbekostiging is verstreken.

3.2.7 UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

De steekproef omvatte 200 door de externe accountant aselekt gekozen scholen. De gehanteerde toetsingsnormen zijn in alle gevallen de bestuursvoorschriften en de reglementen Vervangingsfonds geweest alsmede de door de externe accountant vastgestelde controle-, tolerantie en materialiteitsnormen (1% voor het Vervangingsfonds) met een betrouwbaarheid van 95%. Voor de beoordeling is de regressieschattermethode gebruikt. De controle op de premieafdrachten Vervangingsfonds levert een geschatte maximale fout op van 0,05% (€ 175.337) en een geschatte verwachte fout van 0,03% (€ 101.960). Daarmee wordt ruimschoots aan de gestelde normen voldaan.

De controle op de netto loonkosten declaraties Vervangingsfonds levert een geschatte maximale fout op van 1,90% (€ 7.692.349) en een geprojecteerde fout van 1,39% (€ 5.650.480).

3.2.8. BEOORDELING UITKOMSTEN

Voor een goede beoordeling van de uitkomsten van de steekproefcontrole is een korte toelichting op zijn plaats. Het declaratiesysteem van het Vervangingsfonds is gebaseerd op het principe van de 'just in time' betaling via het CASO-systeem. Dat biedt grote voordelen, zowel voor de aangesloten schoolbesturen (minder administratieve belasting) als voor degenen die met vervangingswerkzaamheden worden belast (tijdige salarisbetaling).

Een consequentie van dit systeem is echter dat niet iedere afzonderlijke declaratie vóór betaling wordt gecontroleerd. Evenmin wordt iedere declaratie achteraf gecontroleerd; dat zou een onevenredig groot controle-apparaat vergen. Indien door een schoolbestuur een onjuiste declaratie via dit systeem bij het Vervangingsfonds is ingediend, wordt dit in een aantal – maar niet in alle gevallen – bij de geautomatiseerde systeemcontrole ontdekt en gecorrigeerd. Niet alle mogelijke fouten kunnen via het geautomatiseerde systeem worden opgespoord (als het bijvoorbeeld gaat om vervanging waar geen ziekte maar een conflict aan ten grondslag ligt). Indien de systeemcontrole de fout niet kan signaleren dan wordt deze mogelijk via de reguliere controles in het veld achteraf opgespoord en gecorrigeerd. Maar zoals in het bovenstaande is toegelicht wordt ieder bevoegd gezag gemiddeld slechts één maal in de vijf jaar door die reguliere controle 'geraakt'.

De steekproefcontrole ten behoeve van de jaarrekening vindt plaats na afsluiting van het boekjaar. De bij die controle gevonden declaraties die foutief door schoolbesturen zijn ingediend vormen de (statistische) basis voor de berekening van de geschatte verwachte fout.

3.3 VERVANGINGSPOLS

In het primair onderwijs bestaat de mogelijkheid om vervanging van afwezig onderwijspersoneel te regelen via een vervangingspool. Hiervoor dient het bevoegd gezag zich aan te melden bij het Vervangingsfonds.

Ieder schooljaar neemt het aantal vervangingspools toe. In 2002 waren er 205 pools, waarin 360 schoolbesturen participeerden. Voor het schooljaar 2003-2004 hebben weer 79 besturen een verzoek tot oprichting van een vervangingspool ingediend. Het bestuur heeft deze aanvragen toegewezen. Het totaal aantal door het Vervangingsfonds bekostigde pools komt daarmee op 252, bestaande uit 40 samenwerkingsverbanden en 212 pools die door een enkel bestuur in stand worden gehouden. Het aantal schoolbesturen dat participeert in een pool bedraagt thans 404. De maximale bezetting van deze pools (uitgaande van 3% van de formatie) bedraagt 1457 fte (2002: 1227 fte).

Met de vervangingspools was in het schooljaar 2002-2003 ongeveer 32 miljoen euro gemoeid. In het reglement is opgenomen dat de in de pool opgenomen personen voor minimaal 85% van de beschikbare tijd met vervangingswerkzaamheden moeten worden belast. Feitelijk ligt de inzet hoger en wel op ongeveer 90%. Dit betekent dat voor wat betreft genoemd schooljaar zo'n 3,2 miljoen euro aan het Vervangingsfonds is onttrokken terwijl daar geen vervanging tegenover stond.

3.4 PILOT PLUS

In samenspraak met het Vervangingsfonds en OCW is het sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt ingaande het schooljaar 2001-2002 met een 9-tal schoolbesturen voor basisonderwijs een convenant overeengekomen, betreffende de deelname aan het project 'Plusleraar'. Ingaande het schooljaar 2003-2004 is het project uitgebreid naar het speciaal basisonderwijs en heeft verdere uitbreiding plaatsgevonden naar het basisonderwijs (besturen in de zogenoemde G-36 met een hoog verzuim).

Scholen stellen een ervaren leerkracht aan als plusleraar. De groep van deze leerkracht wordt overgenomen door een beginnende leerkracht. De plusleraar wordt primair belast met vervangingswerkzaamheden, maar afgesproken is dat hij/zij voor een deel van de tijd ook anderszins kan worden ingezet, bijvoorbeeld ter begeleiding, voor projecten etc. De kosten van de plusleraar kunnen volledig voor rekening van het Vervangingsfonds worden gebracht. Scholen ontvangen voor de duur van de pilot een gefixeerd budget voor vervanging, waaruit ook de plusleraar dient te worden bekostigd.

Het project dient een bijdrage te leveren aan de vermindering van het vervangingsprobleem en de verbetering van de kwaliteit van het vervangingsonderwijs. Tevens is in het convenant afgesproken dat het ziekteverzuim aantoonbaar met 1 procentpunt per jaar moet worden teruggebracht. De eerste evaluatie valt positief uit. Scholen geven aan dat het vervangingsprobleem grotendeels is opgelost en dat het concept plusleraar rust geeft in de school en daarmee bijdraagt aan een daling van het ziekteverzuim.

De 9 besturen die deelnemen aan de eerste pilot, hebben in het schooljaar 2002-2003 in totaal voor ongeveer 6,5 miljoen euro aan plusleerkrachten aangesteld. In het convenant is een bepaling opgenomen dat men deze plusleraren voor maximaal 30% van de beschikbare tijd mag inzetten voor andere taken dan vervanging. Dit betekent dus dat maximaal 1,95 miljoen euro aan de middelen van het Vervangingsfonds wordt onttrokken terwijl daar geen vervanging tegenover staat. Nu het project ingaande het schooljaar 2003-2004 is uitgebreid naar het speciaal basisonderwijs en besturen met een hoog verzuim in de G-36, mag worden verwacht dat dit bedrag nog flink zal oplopen.

3.5 HET NOODFONDS PRIMAIR ONDERWIJS

Het bestuur van het Vervangingsfonds is tevens verantwoordelijk voor de uitvoering van het Noodfonds. Het Noodfonds steunt scholen die zich geconfronteerd zien met kosten voor onvermijdbare formatieve frictie die de draagkracht van het bestuur te boven gaan. Hiertoe wordt ieder schooljaar een reglement opgesteld. Dit reglement is de laatste jaren niet gewijzigd.

Beoordeling van de formatieve frictie vindt plaats op het niveau van het bevoegd gezag. Alvorens een beroep op het Noodfonds te kunnen doen moet het bevoegd gezag eerst zelf alle voor personele doeleinden bestemde middelen inzetten. De laatste jaren zijn besturen steeds beter in staat formatieve frictie te voorzien c.q. te voorkomen. Ook beschikken zij ten opzichte van vroeger over meer middelen om formatieve frictie zelf op te lossen. We zien dan ook dat steeds minder besturen een beroep op het Noodfonds moeten doen. Voor het schooljaar 2002-2003 heeft slechts één bestuur een beroep op het Noodfonds gedaan. Die aanvraag is toegewezen. Voor het schooljaar 2003-2004 is geen enkele aanvraag ontvangen.

3.6 GEMOEDSBEZWAREN

Bij oprichting van het Vervangingsfonds is op grond van gemoedsbezwaren aan een beperkt aantal bevoegde gezagsorganen ontheffing verleend van de aansluiting van rechtswege bij het Vervangingsfonds. In het verslagjaar geldt deze ontheffing nog voor 25 bevoegde gezagsorganen. Deze schoolbesturen dragen derhalve ook geen premie af voor hun personeel.

3.7 AFWEZIGHEIDS- EN VERVANGINGSREGISTRATIE

Het Vervangingsfonds houdt zich sinds 1993 ook bezig met het verzamelen van kengetallen uit de zogenoemde afwezigheids- en vervangingsregistratie (AVR) bij de aangesloten bevoegde gezagsorganen. In de bestuursvoorschriften van het Vervangingsfonds is een reeks kengetallen omschreven over de omvang en de opbouw van de formatie op de school en over afwezigheid, ziekteverzuim, verzuim om andere redenen en vervanging. Tweemaal per jaar moeten de bevoegde gezagsorganen deze kengetallen uit hun registraties berekenen en aanleveren. Dit kan langs geautomatiseerde weg dan wel handmatig door middel van formulieren. Het totaal aan gegevens levert veel informatie op over ziekteverzuim en vervanging die voor beleidsdoeleinden gebruikt wordt.

4. UITVOERING BELEID

In 2000 hebben de sociale partners in het primair en voortgezet onderwijs samen met de ministeries van OCW en SZW twee deelconvenanten afgesloten met als doel het destijds hoge ziekteverzuim terug te dringen, met 1 procentpunt ten opzichte van het ziekteverzuim in 1999, en de ervaren hoge werkdruk te verminderen, te weten:

- het deelconvenant 'Verzuimbegeleiding en reïntegratie primair en voortgezet onderwijs';
- het deelconvenant 'Preventie psychische belasting (werkdruk) primair en voortgezet onderwijs'.

De uitvoering van de werkzaamheden is in handen van het Vervangingsfonds. In het verslagjaar zijn de meeste van de in de convenanten afgesproken activiteiten met succes afgerond. Inmiddels is vastgesteld dat de doelstelling wat betreft de verzuimreductie voor alle subsectoren ruimschoots is behaald.

Vanwege het succes van de conventantuitvoering heeft het bestuur van het Vervangingsfonds besloten een aantal activiteiten na afronding van het convenant vanuit de stichting te continueren. Dit betreft met name de begeleiding van scholen met een hoog ziekteverzuim door de regioadviseur en het bieden van financiële ondersteuning bij de reïntegratie via de Subsidie Individuele Reïntegratie.

4.1 BEGELEIDING VAN SCHOLEN

4.1.1 REGIOADVISEURS

Sinds 1996 kunnen scholen met vragen op het gebied van arbo en verzuim een beroep doen op een landelijk netwerk van regioadviseurs. Met de start van het deelconvenant in 2000 is dit netwerk fors uitgebreid (tot 20 adviseurs per eind 2003) en zijn de regioadviseurs gericht scholen en besturen gaan benaderen waarbij sprake was van een structureel hoog ziekteverzuim. In het kader van het convenant zijn de afgelopen tijd 843 scholen begeleid. Aan het eind van het verslagjaar zijn de laatste begeleidingstrajecten in het kader van het convenant afgerond. Gemiddeld genomen heeft de begeleiding geresulteerd in een forse daling van het verzuim bij de deelnemende scholen. Na afloop van de begeleiding is het ziekteverzuim bij de scholen met gemiddeld 2,3%-punt gedaald. Kijken we een jaar later, dan is de daling opgelopen dat 4,8%-punt. Dat betekent dat het verzuim bij deze scholen met ruim éénderde is teruggebracht. Geconcludeerd kan worden dat er bij veel scholen sprake is van een aanzienlijke en structurele daling van het ziekteverzuim. Daarnaast is aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het introduceren van een kwalitatief goed arbo- en verzuimbeleid bij deze scholen. Uit de in 2003 uitgevoerde externe evaluatie bleek dat de deelnemende scholen zeer tevreden zijn over de begeleiding die door de regioadviseur wordt geboden.

Begin 2003 is het project Hoog-Verzuim-Scholen (HVS) afgerond. Dit project is in 1999 opgestart voor een 200-tal besturen in het primair onderwijs met een relatief hoog percentage vervangingskosten wegens ziekteverzuim. Evaluatie van dit project heeft uitgewezen dat mede door de inzet van de regioadviseur bij deze besturen het ziekteverzuim bijna is gehalveerd. De succesvolle aanpak bij zowel dit HVS-project als de convenantaanpak heeft het bestuur er eind 2002 toe doen besluiten een vervolg aan beide projecten te geven via het zogenoemde project 'Hoog-Verzuim-Scholen + (HVS+)'. Ook in het kader van dit project kunnen scholen in het primair en voortgezet onderwijs, die te kampen hebben met een hoog ziekteverzuim, een extra beroep doen op de regioadviseur. In vergelijking met de conventuutvoering is de mate van dienstverlening uitgebreid. Zo is er meer ruimte voor nazorg om te kunnen borgen dat ingezette maatregelen beter kunnen beklijven binnen de organisatie. In een beperkt aantal gevallen treedt de regioadviseur ook zelf intensiever op als begeleider of aanjager van veranderingstrajecten.

Naast deze gerichte benadering van scholen met een hoog ziekteverzuim of een hoge meldingsfrequentie, kunnen scholen ook zelf een beroep doen op de regioadviseur om advies te krijgen bij vraagstukken over arbo-, verzuim- en personeelsbeleid. In totaal zijn 3.660 bezoeken of uitgebreide telefonische consulten door de regioadviseurs verzorgd. Dit is een beduidende toename ten opzichte van 2002. Deze toename is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan een stijging van het aantal niet-project-consulten, dus op verzoek van de school of het bestuur. Onderstaande tabel laat de verdeling van de consulten over de verschillende activiteiten voor zowel 2002 als 2003 zien.

Consulten door regioadviseurs:

	Totaal 2003		Totaal 2002	
	Aantal	%	Aantal	%
Scholen of besturen				
Convenantschool	554	15%	1.615	53%
HVS-project Vf	6	0%	53	2%
Combinatie convenantschool/HVS-project			47	2%
HVS+-project Vf	1.238	34%	-	
Overige scholen/besturen	1.473	40%	995	33%
Overig				
Zorgverleners e.d.	306	9%	239	8%
Algemene voorlichting	83	2%	85	3%
Totaal	3.660	100%	3.034	100%

Inclusief telefonische consulten van tenminste 15 minuten.

Arbo coördinator

“Wij hebben het Basiscontract Integrale Arbozorg gebruikt om de afspraken met onze Arbo-dienst vast te leggen. Dat bespaarde ons een hoop tijd en moeite en ik ben er toch gerust op dat we alle belangrijke zaken geregeld hebben.”

4.1.2 ZORGBEMIDDELING EN REÏNTEGRATIEADVISING

Als voortvloeisel van het convenant is in 2001 het project zorgbemiddeling opgestart. Vanaf het begin is het aantal aanvragen echter aanzienlijk achtergebleven bij de verwachtingen. In totaal zijn er sinds 2001 785 aanvragen voor zorgbemiddeling gehonoreerd. In de eerste negen maanden van 2003 zijn er 110 aanvragen zorgbemiddeling ontvangen, waarvan er 99 zijn toegekend. Daarbij wordt wel aangetekend dat de publiciteit rondom zorgbemiddeling het hele jaar op een laag pitje heeft gestaan, in afwachting van een aangepaste regeling per 1 oktober 2003. Evaluatiestudies van Research voor Beleid hebben echter laten zien dat het resultaat van de begeleiding door de zorgbemiddelaars zijn vruchten afwerpt. In bijna tweederde van de gevallen vindt werkherleving plaats, dit ondanks de gemiddeld zeer lange ziekteperiode.

De convenantpartijen hebben besloten het project zorgbemiddeling per 1 oktober 2003 in gewijzigde vorm voort te zetten. In plaats van het inkopen van dit product bij een reïntegratiebedrijf wordt deze vorm van advisering nu door het Vervangingsfonds zelf verzorgd. Daarvoor zijn voor de periode tot 1 januari 2005 vooralsnog zeven reïntegratiedeskundigen ingeschakeld. Nadrukkelijker dan bij zorgbemiddeling is een 'door de werkgever en werknemer gedragen plan van aanpak ten aanzien van de reïntegratie' als eindproduct van deze dienstverlening geformuleerd. Alleen wanneer daar nadrukkelijk aanleiding toe is, zal de reïntegratiedeskundige ook nog een (bescheiden) rol spelen bij de begeleiding van de uitvoering van het reïntegratieplan.

De eerste ervaringen met reïntegratieadvising zijn positief, de beoogde samenwerking tussen regioadviseur (voor organisatiegebonden problematiek) en reïntegratiedeskundige (voor langdurige verzuimcasuïstiek) lijkt goed van de grond te komen. In de laatste drie maanden van het jaar zijn 94 trajecten in behandeling genomen, waarvan er reeds 11 zijn afgesloten met een werkherlevingsplan.

4.2 SUBSIDIES

4.2.1 AANVULLEND PAKKET

De subsidie Aanvullend Pakket heeft als doelstelling scholen met aantoonbare problemen met de arbeidsomstandigheden of met een bovengemiddeld verzuim extra financiële middelen ter beschikking te stellen voor gerichte verbeteringen.

Na ruim 10 jaar is per 1 augustus 2003 de regelgeving van deze subsidiemaatregel drastisch vereenvoudigd. Zo zijn bijvoorbeeld de maximum-uurtarieven voor de diverse zorgverleners en de verschillende normvergoedingen vervallen. Mede om de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager te stimuleren is er een eigen bijdrage geïntroduceerd van 25%. Daarnaast heeft er een herijking plaatsgevonden van de te vergoeden zorg. Bij de start van het Aanvullend Pakket stond de arbozorg in het onderwijs nog in de kinderschoenen. Inmiddels mag verwacht worden dat de basisvoorziening op dit punt bij scholen beter is verzorgd en kan het Aanvullend Pakket dus worden gereserveerd voor het aanpakken van substantiële arbo- en verzuimproblematiek.

In 2003 zijn er 730 aanvragen Aanvullend Pakket binnengekomen. Dat zijn er 40 minder dan in 2002. Deze daling is volledig toe te schrijven aan het lagere aantal aanvragen in het vierde kwartaal (in de drie andere kwartalen was er sprake van een toename van het aantal aanvragen). Dit hangt waarschijnlijk samen met de introductie van nieuwe criteria per 1 augustus 2003. De indruk bestaat dat er een gewenningsperiode is en er derhalve sprake zal zijn van een tijdelijke teruggang van het aantal aanvragen. Bovendien moet worden bedacht dat een aantal zaken in de nieuwe regelgeving niet meer subsidiabel is. Een belangrijk voorbeeld daarvan zijn de groepstrainingen voor directeuren en andere leidinggevendenden en coördinatoren. Tot 1 augustus was hier een behoorlijk aantal aanvragen mee gemoeid; in financiële zin echter maakten deze aanvragen slechts een beperkt gedeelte van het toegekende subsidiebedrag uit.

Daar verschillende aanvragen uit 2003 nog in behandeling zijn, kunnen (nog) geen definitieve financiële gegevens worden verstrekt. Op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en de omvang van de openstaande aanvragen, zal naar verwachting echter geen volledige uitputting van het budget plaatsvinden.

4.2.2 SUBSIDIE INDIVIDUELE REÏNTEGRATIE

De Subsidie Individuele Reïntegratie (SIR), die aanvankelijk als onderdeel van het deelconvenant 'Verzuimbegeleiding en Reïntegratie' is opgezet, is in 2003 door het Vervangingsfonds voortgezet. De subsidie wordt zeer veelvuldig ingezet en evaluatiestudies van Research voor Beleid hebben laten zien dat de subsidie zeer effectief is. De mate van werkhervatting is zeer hoog en bovendien blijkt die werkhervatting in veruit de meeste gevallen van structurele aard (geen terugval in verzuim).

In lijn met de herijking van het Aanvullend Pakket, is ook de regeling van de SIR per 1 augustus vereenvoudigd. Zo zijn ook bij deze regeling de maximum-uurtarieven voor de verschillende disciplines vervallen.

In 2003 is het aantal binnengekomen aanvragen SIR in vergelijking met de voorgaande jaren wederom (iets) gestegen. In het verslagjaar zijn 3.380 aanvragen binnengekomen. Opvallend hierbij is dat in de laatste maanden van het jaar een aanzienlijke stijging van het aantal aanvragen is waar te nemen.

De in 2003 door Research voor Beleid uitgevoerde externe evaluatiestudie laat een uitermate positief beeld van de SIR zien. De onderzoekers noemen hem '(zeer) succesvol' en geven tevens aan dat er een duidelijke behoefte aan de regeling bestaat. Het meest pregnant komt het succes van de regeling naar voren bij het percentage werkhervatting. Op de lange termijn heeft het overgrote merendeel van de werknemers het werk hervat. Er blijkt nauwelijks sprake te zijn van terugval in ziekteverzuim, sterker nog, van de groep werknemers waarvoor de reïntegratie aanvankelijk toch moeizaam verliep, heeft een gedeelte later alsnog het werk kunnen hervatten.

4.2.3 SUBSIDIE VOORKOMING UITVAL ONDERWIJSPERSONEEL

In het kader van het deelconvenant 'Preventie psychische belasting (werkdruk)' is in 2001 de Subsidie Voorkoming Uitval Onderwijspersoneel (SVUO) geïntroduceerd, bedoeld voor die onderwijswerknemers die nog niet ziek zijn, maar die wel zodanige welzijnsklachten hebben dat ziekteverzuim dreigt.

Na aanvankelijk een aarzelende start van deze subsidieregeling, is het aantal aanvragen in 2003 fors toegenomen. In dit verslagjaar zijn er in totaal 1.351 aanvragen binnengekomen. Dit is een toename van ruim 25% in vergelijking met het jaar daarvoor. Aan het eind van het jaar is het beschikbare budget vanuit het convenant voor deze regeling uitgeput. De regeling wordt vooralsnog met middelen van het Vervangingsfonds zelf voortgezet.

Research voor Beleid heeft als onafhankelijk onderzoeksbureau ook deze subsidieregeling geëvalueerd. Alhoewel het lastiger is om objectief vast te stellen of de regeling succesvol is (wanneer is uitval voorkomen?), oordelen de geïnterviewden zeer nadrukkelijk positief over de subsidie. Velen geven aan dat men baat gehad heeft bij de geboden begeleiding en bovendien is slechts een gering gedeelte van de werknemers desondanks ziek geworden.

4.2.4 REÏNTEGRATIE TWEDE SPOOR

Sinds 2002 geldt dat, wanneer een werknemer als gevolg van een arbeidshandicap niet bij zijn eigen werkgever kan blijven werken, die werkgever verantwoordelijk is voor reïntegratie naar een andere werkgever. Er is dan sprake van een zogenaamde Reïntegratie Tweede Spoor. In 2002 hebben de Minister van OCW en de sociale partners de uitvoering van het Tweede Spoor, inclusief het aanvragen van subsidie bij UWV voor reïntegratietrajecten, neergelegd bij het Vervangingsfonds. Het fonds heeft in dat kader een contract met een viertal reïntegratiebedrijven afgesloten, namelijk Alexander Calder, BMG, Loyalis en Prove. Het casemanagement is uitbesteed aan Loyalis Contractmanagement (Lcm). In 2003 zijn er 270 cliënten aangemeld bij Lcm en in traject gezet bij een reïntegratiebedrijf. In al deze gevallen is bij UWV een zogenaamde basissubsidie aangevraagd. Eind 2003 was op 197 aanvragen de beslissing van UWV binnen die 194 maal positief was en 3 maal negatief. In 73 gevallen was er nog geen beslissing. Debet aan dit hoge aantal was de lange beslistermijn van sommige kantoren van UWV, soms oplopend tot 60 werkdagen.

Eind 2003 heeft UWV een maximering op de subsidie voor een reïntegratietraject ingevoerd van € 4000. Voor het bestuur van het Vervangingsfonds was dit reden om te besluiten om hiervoor tijdelijk extra budget ter beschikking te stellen. Zo konden cliënten die door werkgevers al waren aangemeld bij Lcm toch bij een reïntegratiebedrijf in traject genomen worden. Eind 2003 werd bekend dat de subsidieregeling voor reïntegratietrajecten per 1 april 2004 zelfs geheel zou vervallen. Dit was mede aanleiding om te besluiten tot een herbezinning in 2004 inzake de ondersteuning van het veld door het Vervangingsfonds bij reïntegratie van arbeidsgehandicapten naar een andere werkgever.

4.3. VOORLICHTING EN COMMUNICATIE

4.3.1 VOORLICHTINGSCAMPAGNE UITGESPROKEN!GEZOND

In het kader van het arboconvenant PO/VO is in 2001 de voorlichtingscampagne 'Uitgesproken!gezond' ontwikkeld. In september 2003 is deze voorlichtingscampagne feitelijk beëindigd met een publiciteitscampagne waarbij alle medewerkers op een aantal scholen waar het verzuim opvallend was gedaald een bloemetje kregen. Op dit moment wordt nog wel de website van de campagne www.uitgesprokengezond.nl in stand gehouden en wordt er periodiek een email-nieuwsbrief verstuurd naar abonnees.

4.3.2 R]ENTREE

Via het blad R]entree publiceert het Vervangingsfonds, samen met het Participatiefonds, regelmatig over de belangrijkste ontwikkelingen op het beleidsterrein van het fonds. In de verslagperiode zijn vijf edities verschenen.

4.3.3 INTERNETSITE WWW.VFPF.NL

Onder het adres www.vfpf.nl wordt door de Stichting Vf/BGZ in samenwerking met de Stichting Participatiefonds een internetsite beheerd. Via deze site wordt het onderwijsveld geïnformeerd over de activiteiten van het Vervangingsfonds. In 2003 zijn er regelmatig aanpassingen uitgevoerd om de site actueel te houden. Tevens is in het verslagjaar een begin gemaakt met het ontwerp van een volledige nieuwe site.

4.3.4 NOT 2003

Het Vervangingsfonds is samen met het Participatiefonds van 21 t/m 25 januari 2003 met een stand op de tweejaarlijkse NOT (Nationale Onderwijs Tentoonstelling) aanwezig geweest. Bij het ontwerpen van de stand is het onderwijzend personeel nadrukkelijk als doelgroep gekozen, waarbij de slogan was 'Gezond aan het werk'.

Voor het Vervangingsfonds stond de website 'Uitgesproken!gezond' centraal in de stand. Via computers konden bezoekers de website raadplegen. Daarnaast waren er diverse activiteiten in de stand zoals een karikaturist en een stress-spel en was er aandacht voor de producten en diensten van de stichting. Speciaal voor de NOT is er een nieuwe Leefwijzer ontwikkeld. De Leefwijzer is een krant voor onderwijspersoneel, die artikelen bevat met praktische tips op het gebied van gezondheid en welzijn, te weten:

- wat te doen bij agressie, geweld en conflicten op school?;
- wat doen we als we stress signaleren?;
- timemanagement, planning en efficiency;
- tips voor een gezond en toch lekker leven;
- wat kan een Arbo-dienst doen op school?;
- wat kunt u doen als u verzuimt en wat kunt u doen om verzuim te voorkomen?

Tijdens de NOT zijn ongeveer 1500 Leefwijzers uitgedeeld.

4.3.5 REGIONALE BIJENKOMSTEN 'ROND-DE-TAFEL'

In mei van het verslagjaar zijn door het Vervangingsfonds vijf regionale 'rond-de-tafel' bijeenkomsten georganiseerd. De deelnemers, met name schooldirecteuren en bestuurders uit het primair en voortgezet onderwijs, konden hun eigen vragen voorleggen aan een panel van deskundigen. Daarbij zijn de volgende thema's onderscheiden:

- subsidieregelingen en producten Vf;
- Arbo-dienst/arbocontract;
- verbetering arbeidsomstandigheden en aanpak ziekte-verzuim;
- reïntegratie van zieke werknemers naar een andere werkgever;
- kosten van tijdelijke vervanging van arbeidsongeschikt personeel.

Alle deelnemers hebben na afloop een congreskrant ontvangen met de belangrijkste vragen en natuurlijk de antwoorden daarop.

De rond-de-tafelgesprekken mogen succesvol worden genoemd. Zo'n driekwart van de bezoekers waardeerde de bijeenkomst als goed of zeer goed. Het is dan ook de bedoeling om vaker dergelijke regionale bijeenkomsten te organiseren. Aan de hand van concrete thema's of producten zal het fonds op regionaal niveau de dialoog met het onderwijsveld aangaan.

4.3.6 INFORMATIESTAND, LEZINGEN ENZ.

Samen met het Participatiefonds bezoekt het Vervangingsfonds regelmatig met een informatiestand congressen en evenementen voor schoolleiding en/of medewerkers (bijvoorbeeld MR-leden) in het PO en VO. Het fonds biedt informatie over zijn producten en diensten. De aanwezigen kunnen bij aanwezige vertegenwoordigers van het fonds vragen stellen over de specifieke situatie op hun school. In 2003 zijn in totaal een vijftal congressen en evenementen met de stand bezocht. Tevens worden in de regel tijdens dergelijke congressen lezingen of workshops door medewerkers van het Vervangingsfonds gehouden.

4.3.7 VERKOOP PRODUCTEN

Een scala aan producten wordt aan het onderwijsveld aangeboden. Doel hiervan is om onderwijsinstellingen handvatten te geven voor de professionalisering van het arbo- en verzuimbeleid. Ook voor Arbo-diensten en andere zorgaanbieders heeft het Vervangingsfonds diverse producten ontwikkeld. Hieronder staat een overzicht van de meest verkochte producten in 2003.

Arboleider (VO)	194
Arbomeester (PO)	425
ASV PO handleiding	17
Beweegwijzer LO	27
Gids leeftijdsbewust personeelsbeleid	110
Handboek Agressie en Geweld	133
Handleiding verbetering binnenlucht	54
Meest gestelde vragen over taakbeleid	202
PAGO GezonderWIJS handleiding	30
Schoolwijzer	306
Videoband Minder Werkdruk	57
Videoband Ontruimen van een basisschool	175

4.3.8 HELPDESK DIENSTEN VF/PF

Het Vervangingsfonds heeft bij Diensten Vf/Pf een helpdesk ingericht. Deze helpdesk is beschikbaar voor vragen over de subsidieregelingen van het fonds. Ook kunnen scholen, besturen en andere belangstellenden algemene informatie over de producten en diensten van de stichting krijgen. Specifieke technische vragen over de geautomatiseerde producten – zoals bijvoorbeeld Arbomeester en de PAGO GezonderWIJS – worden doorgeleid naar een daartoe gespecialiseerd bureau.

4.4 PRODUCTONTWIKKELING EN -IMPLEMENTATIE

4.4.1 VERZUIMMEESTER

Het Vervangingsfonds helpt scholen bij de aanpak van het ziekteverzuim. Om die reden is begin 2003 het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een internetapplicatie, met behulp waarvan alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in de toekomst het ziekteverzuim beter meester kunnen worden. Die applicatie noemen we dan ook de VerzuimMeester. De VerzuimMeester is primair een hulpmiddel voor scholen om het ziekteverzuim gemakkelijk te registreren. Maar de VerzuimMeester is meer dan enkel een registratiehulpmiddel. De VerzuimMeester geeft ook inzicht in (de ontwikkeling van) het ziekteverzuim op het niveau van de school maar desgewenst ook op het niveau van het schoolbestuur. Ook vermindert de VerzuimMeester de werklast op school omdat het ziekteverzuim gemakkelijker registreerbaar, volgbaar en beheersbaar wordt.

Het registreren van een ziekmelding kan worden gezien als het begin van het aanmaken van een elektronisch reïntegratiedossier. Vanaf dat moment worden alle activiteiten m.b.t. die zieke medewerker vastgelegd in de VerzuimMeester. Op die wijze ondersteunt de VerzuimMeester de casemanager. Ook bewaakt de VerzuimMeester bepaalde termijnen in het kader van de Wet verbetering Poortwachter.

Het ligt in de bedoeling de VerzuimMeester in het voorjaar van 2004 ter beschikking te stellen aan het scholenveld. Ook is het de bedoeling de VerzuimMeester modulair verder te ontwikkelen zodat deze zoveel mogelijk voldoet aan de individuele wensen en behoeften van de school.

4.4.2 SCHOOLGEZONDHEIDMETER

Als opvolger van het Schoolgezondheidsonderzoek (SGO) ontwikkelt het Vervangingsfonds op dit moment een nieuw instrument om (welzijns)problematiek in de schoolorganisatie te kunnen diagnosticeren: de Schoolgezondheidmeter. Het instrument bestaat uit een (elektronische) vragenlijst die door de personeelsleden moeten worden ingevuld. Door vervolgens een vergelijking te maken met landelijk representatieve en vergelijkbare groep personeelsleden kan worden nagegaan of, en zo ja waar, zich knelpunten in de werkbeleving van de medewerkers voordoen. In het verslagjaar is het inhoudelijke deel van dit nieuwe instrument, dat met name door Arbo-diensten en andere zorgverleners zal worden ingezet, gereed gekomen. In 2004 zal het geautomatiseerde verwerkingsprogramma beschikbaar komen.

4.4.3 VOORBEELDBELEIDSPANNEN

Om voor scholen de stap naar het formuleren van een arbo- of verzuimbeleidsplan te vergemakkelijken zijn in 2002 voorbeeldbeleidsplannen ontwikkeld. Deze bieden scholen handreikingen om zelf tot een goed beleidsplan te komen. Ook zijn er, waar relevant, protocollen (bijvoorbeeld een verzuimprotocol, afgestemd op de Wet Verbetering Poortwachter) in opgenomen. In het verslagjaar zijn de voorbeeldbeleidsplannen regelmatig geactualiseerd en verbeterd. De voorbeelden zijn vanaf www.uitgesprokengezo.nd.nl gratis te downloaden. Tevens wordt daarbij aangegeven op welke wijze de voorbeeldbeleidsplannen door de school kunnen worden gehanteerd.

4.4.4 AANPASSING CURSUS 'ZICHT OP ONDERWIJS'

Regelmatig wordt geconstateerd dat de kennis van Arbo-dienstmedewerkers over het onderwijs in het algemeen of de regelgeving en mogelijkheden van het Vervangingsfonds onvoldoende is. Om hier een antwoord op te geven is in het verslagjaar de reeds langer bestaande cursus 'Zicht op Onderwijs' volledig geactualiseerd. Op 22 mei en 17 juni 2003 heeft de eerste groep van cursisten de nieuwe cursus gevolgd. Uit de evaluatie is gebleken dat vrijwel iedereen helemaal of voor een groot deel tevreden is over de cursus.

4.4.5 AANPASSING CURSUS 'BELEID AGRESSIE EN GEWELD'

De cursus 'Beleid Agressie en Geweld', die bedoeld is voor het schoolmanagement om het beleid op dit terrein vorm te geven, is in het verslagjaar geactualiseerd. Op 2 oktober en 6 november 2003 hebben twee groepen uit respectievelijk het primair en het voortgezet onderwijs deze cursus gevolgd.

4.4.6 CURSUS ARBOLEIDER

Met de Arboleider beschikt het Vervangingsfonds over een instrument om (digitaal) de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) uit te voeren. Dit instrument kan zowel door scholen zelf als door Arbo-diensten worden gebruikt. Ter bevordering van het gebruik van de in 2002 vernieuwde Arboleider zijn er een vijftal trainingdagen georganiseerd. In februari van 2003 is de laatste verzorgd.

4.4.7 HET ARBEIDSZORGSYSTEEM (AZS)

In opdracht van het Vervangingsfonds en het ministerie van OCW heeft een samenwerkingsverband van Loyalis en Interpolis de pilot Arbeidszorgsysteem uitgevoerd. Eind 2001 zijn de voorbereidingen voor het project getroffen, zodat formeel in 2002 kon worden gestart met 10 clusters van scholen (10.000 werknemers). De pilot is enerzijds op gericht om scholen handvatten aan te reiken om zelfstandig invulling te kunnen geven aan verzuimbeleid. Anderzijds wordt met de pilot beoogd potentieel langdurige ziektegevallen zo snel mogelijk te identificeren, zodat een gericht traject kan worden opgestart.

In de loop van 2003 is de begeleiding door het samenwerkingsverband beëindigd. Gedurende de pilot heeft door een onderzoeksbureau een proces- en effectevaluatie plaatsgevonden. Het eerste rapport van deze evaluatie wordt begin 2004 verwacht. Tevens zal daaropvolgend in 2004 een nameting door het onderzoeksbureau worden verricht om te bezien of de activiteiten binnen de pilot hebben geleid tot een verzuimbeleid dat is ingebed in het algemene beleid van de school en een structureel lager ziekteverzuim.

4.4.8 HET PROJECT INTRODUCTIE MEDIATION IN HET ONDERWIJS (IMO)

In 2002 heeft het Vervangingsfonds besloten om een project Introductie Mediation in het Onderwijs (IMO) te bekostigen. Uitvoerder van het project is het Nederlands Instituut Conflictmanagement Overheid en Arbeid (Nicoa). Mediation houdt in dat een onafhankelijke, professionele derde probeert om 'partijen' nader tot elkaar te brengen om tot een oplossing van het probleem te komen, zonder juridische procedures maar in een poging mensen van beide kanten tot hun recht te laten komen. Doel van het project is het nagaan of mediation voor het onderwijs een geschikt instrument is om verzuim te voorkomen en reïntegratie te versoepelen. In het IMO-project participeren 80 werkgevers in het PO en VO. Begin 2003 hebben zij voorlichting over mediation gehad en bij een aantal grotere besturen zijn interne verwijzers opgeleid. Hun scholen kunnen conflicten aanmelden om die kosteloos met behulp van mediation tot een oplossing te brengen. In 2003 is Nicoa 45 maal benaderd met een probleem. In 31 gevallen heeft dat tot een mediationtraject geleid waarvan er in 2003 16 zijn afgerond. Tot de zomervakantie van 2004 kunnen deelnemers aan het IMO-project conflicten voor mediation aanmelden. Het project zal in het najaar van 2004 door TNO Arbeid worden geëvalueerd.

4.5 KWALITEIT VAN ARBODIENSTVERLENING

4.5.1 RAAMOVEREENKOMST

Begin dit jaar is een beperkt aantal kleine aanpassingen in de Raamovereenkomst tussen het Vf en de Arbo-diensten doorgevoerd. Het 'Basiscontract Integrale Arbozorg', het modelcontract dat met de Arbo-diensten is afgesproken, is met ingang van 1 januari 2003 aangepast. Met name de helderheid van het contract is verbeterd door het opnemen van een checklist, waarin de standaard en aanvullende dienstverlening heel precies is omschreven.

4.5.2 KLACHTENMELDPUNT ARBO-DIENSTVERLENING

Als onderdeel van de Raamovereenkomst is door de Stichting Vf/BGZ een klachtenmeldpunt Arbozorg ingericht. Scholen kunnen een klacht inzake de Arbo-dienstverlening bij de Stichting Vf/BGZ kenbaar maken. Indien gewenst neemt het bestuursbureau contact op met de betreffende Arbo-dienst. In 2003 heeft de Stichting Vf/BGZ acht maal een schriftelijke klacht van een school over de Arbodienst ontvangen. In twee gevallen heeft er een gezamenlijk gesprek tussen het schoolbestuur, de Arbo-dienst en het bestuursbureau plaatsgevonden. In de overige gevallen zijn de klachten telefonisch en/of schriftelijk afgehandeld.

4.6 OVERIGE ACTIVITEITEN

4.6.1 CLIËNTENPLATFORMS

De cliëntenplatforms van het Vervangingsfonds (samen met het Participatiefonds) vormen een klankbord en denktank voor het fonds. Er is een platform voor het primair onderwijs en een platform voor het voortgezet onderwijs. De leden van de platforms leveren feedback op de producten en diensten van het fonds. De ideeën en inbreng van de leden worden gebruikt voor de kwaliteitsverhoging van bestaande producten en diensten en de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten.

In de platforms hebben vertegenwoordigers uit de diverse geledingen van het scholenveld zitting: besturen, directies, onderwijzend personeel, onderwijsondersteunend personeel en (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad. Beide platforms hebben een onafhankelijke voorzitter.

Gedurende de verslagperiode hebben de platforms vier maal overleg gevoerd. De cliëntleden zijn gevraagd mee te denken over de mogelijke projecten die het fonds in de komende periode kan uitvoeren in het kader van verzuim, arbo en reïntegratie in het algemeen en in het kader van de tweede ronde arboconvenanten in het bijzonder. Andere onderwerpen die uitvoerig zijn besproken betreffen de mogelijke modulaire opzet van het fonds, de herijking van de subsidie Aanvullend Pakket, de ontwikkelingen in vervangingsgraad en ziekteverzuim en het ziekteverzuimbeheerssysteem 'VerzuimMeester'. Verschillende cliëntleden hebben zitting in een speciale klankbordgroep ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de VerzuimMeester.

4.6.2 SECUNDAIRE ANALYSES STRESSPREVENTIEPROJECT

Op basis van de gegevens die zijn verzameld in het Stresspreventieproject, dat het Vervangingsfonds in de schooljaren 1999/2000 en 2000/2001 heeft uitgevoerd is in opdracht van het fonds nader onderzoek verricht naar het welzijn van leraren. Het rapport 'Leraren en hun werkbeleving. Secundaire analyses Stresspreventieproject', heeft echter niet of nauwelijks tot nieuwe inzichten geleid. Algemene conclusie is dat leraren gemiddeld genomen erg tevreden zijn met hun baan. Belangrijkste knelpunt is de hoge tijdsdruk waaronder men het werk moet verrichten. Ook een grote afstand tussen schoolbestuur en team en directie en team wordt als belangrijk probleem ervaren. Andere gesignaleerde knelpunten zijn onder meer de voortdurende onderwijsveranderingen, te grote klassen en agressief en vernielzuchtig gedrag van leerlingen.

5. TOEKOMSTIG BELEID

In het jaarverslag van 2002 is in dit hoofdstuk over het toekomstig beeld uitgebreid ingegaan op de grote veranderingen in het onderwijsveld. Veranderingen die ook consequenties hebben (of behoren te hebben) voor de inrichting en vormgeving van het Vervangingsfonds. Het bestuur van het fonds was dan ook van mening dat er een herbezinning noodzakelijk was over de inrichting van het fonds.

In het verslagjaar heeft deze herbezinning plaatsgevonden, waarbij het bestuur van het fonds tot de conclusie kwam dat meer maatwerk naar individuele scholen toe geboden was. Meer maatwerk in de zin dat besturen zouden moeten kunnen kiezen in welke mate zij meer verantwoordelijkheid – met de bijbehorende risico's – zelf zouden willen dragen. Uit een enquête die in 2004 onder schoolbesturen in het voortgezet onderwijs door het Vervangingsfonds is gehouden, is gebleken dat er voor die gedachte draagvlak bestaat.

De geschetste ontwikkelingen hebben ook consequenties voor de activiteiten van het fonds op het terrein van verzuim-, arbo-, reïntegratie- en personeelsbeleid. Bij een gewenste verdergaande decentralisatie en een grotere eigen verantwoordelijkheid van schoolbesturen komt de vraag aan de orde welke activiteiten op centraal niveau door het fonds moeten worden ontplooid op de onderhavige terreinen.

Geconstateerd moet worden dat momenteel binnen het onderwijsveld een grote behoefte bestaat aan de activiteiten van het fonds. Dit blijkt uit het enorme gebruik van de subsidiemogelijkheden, de ontwikkelde instrumenten en de onafhankelijke adviesfunctie, die het Vervangingsfonds biedt. Daarnaast moet worden geconstateerd dat veel schoolbesturen nog onvoldoende expertise in huis hebben om op de onderhavige terreinen adequaat beleid op te zetten. Schoolbesturen blijven vooralsnog hierbij een beroep doen op ondersteuning door het fonds.

Schoolbesturen hebben te maken met vele nieuwe ontwikkelingen op het al zo complexe terrein van de sociale wetgeving (herziening WAO, loondoorbetaling tweede ziektejaar, etc). De meerwaarde en de kracht van het Vervangingsfonds nu en in de nabije toekomst moet erin zitten dat er voor schoolbesturen een organisatie bestaat, waarop men terug kan vallen voor vragen, advies en ondersteuning op gebieden waarvan niet verwacht mag worden dat de expertise op de afzonderlijke scholen voorhanden en actueel is.

6. BEZWAAR EN BEROEP

De stichting valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen besluiten van de stichting staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 Awb.

Als een bevoegd gezag het niet eens is met een beslissing van de stichting, dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het kan gaan om een beslissing ter uitvoering van het reglement Vervangingsfonds, het reglement Noodfonds of een beslissing in het kader van een aanvraag voor een tegemoetkoming van een subsidie.

6.1 COMMISSIE BEZWAARSCHRIFTEN

Het bestuur van de stichting heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie is samengesteld uit vier bestuursleden van de stichting.

Op 31 december 2003 is de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

VOORZITTER:

dr G.J. van der Top

LEDEN:

A.J.F. Duif

mr H.K. Evers

C. Oderkerk

P.A. Taapke RA

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

A.A. Rolvink

J.S. Duijnhouwer

J.T.M. Eerden

De bezwaarschriftencommissie is 11 keer in vergadering bijeengekomen.

6.2 DE BEZWAARSCHRIFTEN

6.2.1 AANTALLEN

Gedurende de verslagperiode zijn 154 bezwaarschriften bij het bestuur ingediend. Een stijging van 50% ten opzichte van het verslagjaar 2002. De stijging is met name terug te vinden in het aantal bezwaarschriften gericht tegen de toepassing van het vervangingsbijdrage differentiatiesysteem. Een aanwijsbare reden voor de stijging ontbreekt.

Er hebben 24 hoorzittingen plaatsgevonden (in 2002: 22). Per hoorzitting kunnen meerdere bezwaarschriften worden behandeld.

De bezwaarschriften zijn voor 77% afkomstig uit het primair onderwijs en voor 23% uit het voortgezet onderwijs.

Jaar	Ingediende bezwaarschriften
1996	327
1997	142
1998	130
1999	151
2000	117
2001	152
2002	103
2003	154

Met betrekking tot het reglement Noodfonds zijn geen bezwaarschriften ingediend.

6.2.2 ONDERWERPEN

Bij de bezwaarschriften gericht tegen beslissingen van het Vervangingsfonds is de volgende verdeling naar onderwerp te maken:

Onderwerpen bezwaarschriften	2003	2002
Vervangingsbijdrage differentiatiesysteem	62	25
Ingestelde controle rechtmatigheid ingediende declaraties	26	19
Overschrijding 3 maanden termijn bij indienen declaraties	17	20
Subsidie Aanvullend Pakket Bedrijfsgezondheidszorg	22	15
Subsidie Individuele Reïntegratie	13	17
Subsidie Voorkoming Uitval Onderwijspersoneel	14	7
Totaal	154	103

6.2.3 RESULTATEN INGEDIENDE BEZWAARSCHRIFTEN

Resultaten bezwaarschriften	2003	2002
Herziening primaire beslissing en intrekking bezwaarschrift	59	37
Volledig gegrond	7	6
Gedeeltelijk gegrond	3	2
Ongegrond	29	27
Niet ontvankelijk	17	14
Intrekking	21	17
Nog in behandeling per 1 maart 2004	18	0
Totaal	154	103

De herzieningen hebben met name betrekking op de toepassing van het vervangingsbijdrage differentiatiesysteem. Indien door bezwaarde wordt aangetoond dat ten onrechte bepaalde vervangingsdeclaraties in de berekening van de VDS zijn meegenomen, wordt de primaire beslissing herzien onder gelijktijdige intrekking van het bezwaarschrift.

6.3 DE BEROEPSCHRIFTEN

Gedurende de verslagperiode is in totaal door zes bevoegde gezagsorganen beroep aangetekend bij de Rechtbank tegen een beslissing op bezwaar van het Vervangingsfonds. In de verslagperiode hebben de Rechtbanken in totaal zes keer uitspraak gedaan in een door een bevoegd gezag aangetekend beroep. Van de zes uitspraken ging het in vier gevallen om een ongegrond verklaring van het ingestelde beroep en in twee gevallen om een gegrond verklaring.

In 2003 is twee keer beroep aangetekend bij de Raad van State tegen een uitspraak van de Rechtbank. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in de verslagperiode twee keer uitspraak gedaan. Eén beroep werd gegrond en één beroep werd ongegrond verklaard.

6.4 INTERN KLACHTRECHT

In 1999 heeft het bestuur in aanvulling op het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht een klachtenreglement vastgesteld. Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds - of door een medewerker die onder de verantwoordelijkheid van het fonds werkzaam is - wordt bejegend.

In het klachtenreglement is onder andere bepaald dat ingediende schriftelijke klachten worden geregistreerd en jaarlijks gepubliceerd. Daarnaast wordt de werking van de klachtenregeling in de praktijk door het bestuur periodiek geëvalueerd.

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen klachten in de zin van het klachtenreglement ontvangen.

Rector

Eén van mijn docenten heeft zich een aantal maanden geleden ziek gemeld. Het jaar daarvoor was hij ook geruime tijd thuis wegens een verstoorde arbeidsverhouding met een directe collega. Samen besloten we de Reïntegratie Deskundige Onderwijs, in te schakelen. Deze heeft ons goed geholpen, en het is ons gelukt om uitvoering te geven aan het reïntegratieplan dat we samen hebben opgesteld.

7. DE ORGANISATIESTRUCTUUR

De stichting wordt bestuurd door een Algemeen en een Dagelijks Bestuur, welke bestaan uit vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties. Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur worden in hun werkzaamheden ondersteund door de medewerkers van het bestuursbureau Vervangingsfonds. De taken van het bestuursbureau zijn gelegen in de beleidsvoorbereiding ten behoeve van het bestuur en in het aansturen van de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid. Het bestuursbureau verzorgt daarnaast de aansturing van een uitvoeringsorganisatie.

7.1 SAMENSTELLING ALGEMEEN BESTUUR

Het Algemeen Bestuur bestaat uit zestien personen alsmede een onafhankelijk voorzitter, welke geen bestuurder in de zin der wet is. Door het Algemeen Bestuur worden twee vice-voorzitters benoemd.

De Centrales van Overheids- en Onderwijspersoneel welke zijn vertegenwoordigd in de Sector Commissie Onderwijs, benoemen elk twee bestuursleden. Het betreft de volgende centrales:

- Ambtenarencentrum (AC);
- Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP);
- Christelijke Centrale van Overheids- en Onderwijspersoneel (CCOOP);
- Centrale van Middelbare en Hogere Functionarissen bij Overheid, Onderwijs, Bedrijven en Instellingen (CMHF).

De Centrales welke zijn vertegenwoordigd in de Commissie Besturenorganisaties, benoemen elk twee bestuursleden. Het betreft de volgende centrales:

- Algemene Bijzondere Centrale (ABC);
- Vereniging Besturenraad Protestants Christelijk Onderwijs (Besturenraad);
- Vereniging Besturenorganisaties van Katholieke Onderwijsinstellingen (VBKO);
- Vereniging van Openbare en Algemeen Toegankelijk Scholen (VOS/ABB).

Op 31 december 2003 was het Algemeen Bestuur als volgt samengesteld:

ONAFHANKELIJK VOORZITTER:

dhr. dr G.J. van der Top

LEDEN:

AC

mw. Y. Raaijmakers
dhr. A.J.F. Duif

ACOP

dhr. A.A. Rolvink
mw. T.A.M. van de Pas

CCOOP

dhr. J.S. Duijnhouwer
dhr. E.W. de Jong

CMHF

dhr. mr H.K. Evers
dhr. C.B.D. Smit

ABC

dhr. mr S.J. Steen
dhr. C. Oderkerk

Besturenraad

dhr. P.A. Taapke RA
dhr. W. Bos

VBKO

dhr. J.T.M. Eerden
dhr. G.A.C. Egelmeers

VOS/ABB

dhr. mr N.Ph. Geelkerken
dhr. mr A.G. Wever

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het Algemeen Bestuur gewijzigd.

Met ingang van 1 maart 2003 heeft de heer De Jong het lidmaatschap van het Algemeen Bestuur van de heer Prins overgenomen. Met ingang van 4 april 2003 heeft de heer Bos het lidmaatschap van het Algemeen Bestuur van de heer Geuze overgenomen. Het Algemeen Bestuur is negen keer in vergadering bijeengekomen.

7.2 SAMENSTELLING DAGELIJKS BESTUUR

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de onafhankelijke voorzitter, de beide vice-voorzitters en twee door het Algemeen Bestuur aan te wijzen leden. Op 31 december 2003 was het Dagelijks Bestuur als volgt samengesteld:

ONAFHANKELIJK VOORZITTER:

dhr. dr G.J. van der Top

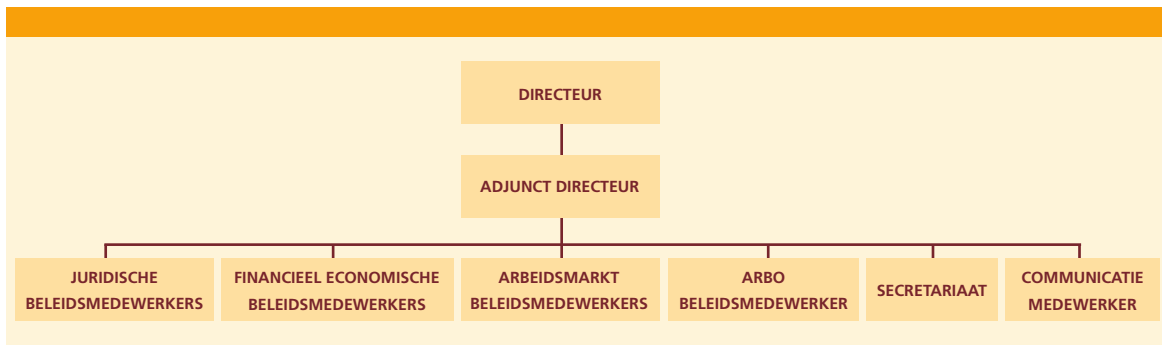
LEDEN:

dhr. J.T.M. Eerden
dhr. mr H.K. Evers
dhr. A.A. Rolvink
dhr. mr N.Ph. Geelkerken

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het Dagelijks Bestuur niet gewijzigd. Het Dagelijks Bestuur is zeven keer in vergadering bijeengekomen.

7.3 SAMENSTELLING BESTUURSBUREAU

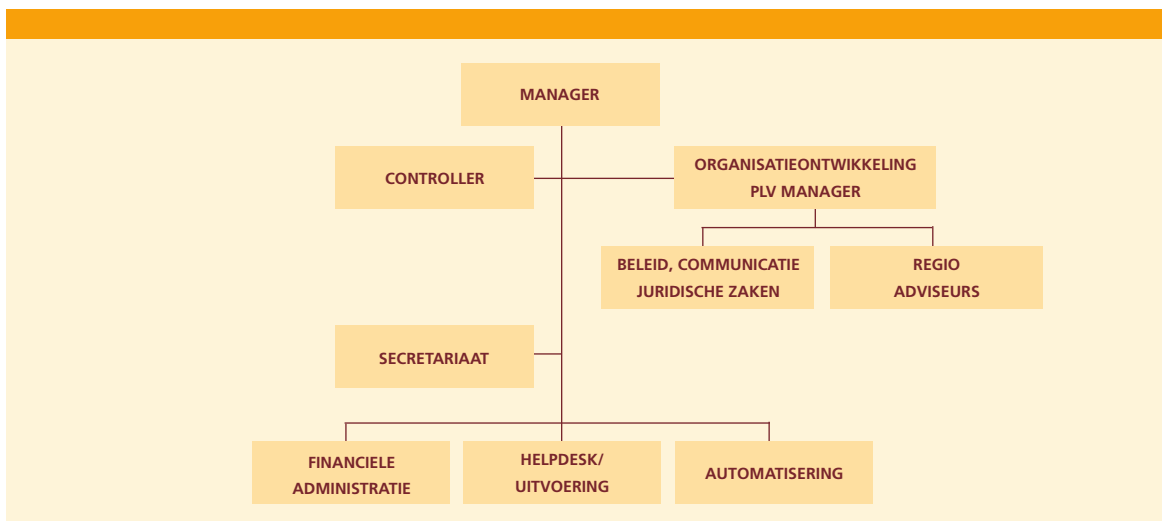
Het bestuursbureau is gevestigd in Rotterdam. In onderstaande organogram is de organisatiestructuur van het Bestuursbureau uiteengezet.

7.4 SAMENSTELLING UITVOERINGSORGANISATIE HEERLEN

Deze organisatie is enerzijds belast met de premie-inning en vervangingsbekostiging en anderzijds met de uitvoering van het beleid gericht op het terugdringen van het ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid.

In onderstaande organogram is de organisatiestructuur van de uitvoeringsorganisatie uiteengezet.

8. ADRESSEN

STICHTING VERVANGINGSFONDS VOOR HET ONDERWIJS

(BESTUUR EN BESTUURSBUREAU)

Blaak 22

3011 TA Rotterdam

e-mail: secretariaat@vfpf.nl

telefoon: 010 - 217 76 40

telefax: 010 - 214 13 58

UITVOERINGSORGANISATIE VERVANGINGSFONDS HEERLEN

Postbus 4839

6401 JM Heerlen

e-mail: helpdesk@vfpf.nl

telefoon: 045 - 579 81 03 / 81 07

telefax: 045 - 579 34 82

COLOFON

UITGAVE

Stichting Vervangingsfonds en
Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

VORMGEVING

ARC vormgeving, Schimmert

DRUKWERK

??